

**Fidoyilik –
Vatanga xizmat demak!**

Zarafshon

www.zarnews.uz
https://www.facebook.com/zarnews.uz
@zarnews_uz
https://twitter.com/zarnews_uz

Ватан
тақдирини
ёшлар
тарбияси ҳал
қилади

1913-yil aprel oyidan chiqa boshlagan

E-mail: zarafshong@uamail.uz

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг

2020-yil 1-oktyabr, payshanba, 110 (23.390)-son

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг
Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

Ассалому алайкум, азиз юртдошлар!
Қадри муаллимлар!
Муҳтарам устозлар!
Бугун сиз, азизлар билан 1 октябрь –
Ўқитувчи ва мураббийлар кунини – умумхалқ
байрами арафасида учрашиб турганимдан
бахтиёрман.

Фурсатдан фойдаланиб, сизларни, жой-
лардаги студияларда ўтирган фидойи устоз-
ларимизни, “ойнаи жаҳон” орқали бугунги
тантанали маросимни кўриб турган барча
юртдошларимни ушбу кутлуғ айём билан
самимий муборакбод этаман.

Биз ҳар биримиз ҳаётда қандай муваф-
фақият ва натижаларга эришган бўлсак, бу
ютуқларда сизларнинг беқиёс ҳиссангиз бор-
лигини доимо миннатдорлик билан эътироф
этамиз. Шу боис, мана шундай қувончли кун-
да барча шогирдларингиз, бутун халқимиз
номидан сизларга юксак ҳурмат-эҳтиромимиз,
эзгу тилакларимизни билдириб, чин
дилдан таъзим қиламиз.

Улуғ шоиримиз мавлоно Фурқат илм-маъ-
рифатни кўнгилларнинг сурури, кўрар
кўзларингиз нури, деб таърифлаганини
ҳаммамиз яхши биламиз.

**Дарҳақиқат, миллионлаб
фарзандларимиз қалбига илм-фан
зиёсини сингдириб, уларни эл-юр-
тга муносиб инсонлар этиб тарби-
ялаётган заҳматкаш ва олижаноб
устозларимизга ҳар қанча таҳсинлар
айтсак, арзийди.**

Мен бугун билдирадиган фикрларни, ав-
вало, ҳурматли муаллим ва ўқитувчиларга,
қадри тарбиячиларга, барча жонқуяр зиё-
лиларимизга йўлланган мурожаат сифатида
қабул қилишингизни истардим.

Азиз дўстлар!
Хабарингиз бор, Бирлашган Миллатлар
Ташкилати Бош Ассамблеясининг 75-сессия-
сида сўзлаган нутқимда мен бошқа кўпгина
муҳим масалалар қаторида Ёшлар ҳуқуқлари
бўйича халқаро конвенцияни қабул қилишга
оид Ўзбекистон ташаббусига яна бир бор
жаҳон ҳамжамиятининг эътиборини қарат-
дим.

Ёшлар ҳуқуқи деганда, биз, биринчи нав-
батда, уларнинг тинч ва соғлом яшаш ҳамда
таълим олишга бўлган тўлақонли ҳуқуқини
тушунамиз. Шу боис, унинг ўсиб келаётган
ёш авлодимизнинг баркамол бўлиб вояга
етиши, сифатли ва мукамал таълим оли-
шини таъминлаш биз учун ҳамisha устувор
вазифа ҳисобланади.

Бутун дунё давлатлари қатори Ўзбеки-
стон ҳам коронавирус пандемиясини боши-
дан кечираётган ҳозирги мураккаб даврда
мамлакатимиз таълим тизими ҳам желидй
синовга дуч келди. Бугунги қийин шароитга
қарамасдан давлатимиз томонидан ўз вақти-
да кўрилонган чора-тадбирлар ва сизларнинг
фидокорона меҳнатингиз билан бу борада-
ги ишларимиз изчил давом эттирилмоқда.
Жумладан, қисқа муддат ичида юртимизда
“онлайн мактаб” лойиҳаси ва масофавий
таълим жорий этилди.

Яқинда республикамизнинг аксарият
мактабларида, карантин қоидаларига амал
қилган ҳолда, янги ўқув йили бошланди. Эзгу
анъанамизга мувофиқ, қарийб 650 минг на-
фар 1-синф ўқувчисига Президент совғалари
сифатида 72 миллиард сўмлик ўқув қуролла-
ри топширилди. Шунингдек, моддий ёрдам
ва кўмакка муҳтож, боқувчисини йўқотган
оилаларнинг фарзандлари ва ногиронлиги
бўлган болаларга қишқи кийим-бош тўплам-
лари, мактаб формаси ва ўқув қуролларидан
иборат 426 миллиард сўмлик моддий кўмак
берилгани ҳам ана шундай эзгу ишларимиз
қаторига кирди.

Айни вақтда, бугунги вазиятдан келиб
чиққан ҳолда, ўқувчи ва педагогларнинг са-
ломатлигини асраш масаласи барчамизнинг

алоҳида эътиборимиз марказида турибди.
Шу мақсадда мактабларни зарур тиббий ва
антисептик воситалар билан таъминлаш учун
Инқирозга қарши кураш жамғармасидан 17
миллиард сўм маблағ ажратилди.

Хабарингиз бор, бу йил 1,5 миллионга
яқин ёшларимиз олий ўқув юртиларига кириш
учун ҳужжат топширди. Бу кўрсаткич ўтган
йилга нисбатан 40 фоизга кўп демекдир.
Биз мана шундай оғир вазиятда тест синов-
ларини очик стадионларда, эпидемиологик
хавфсизлик талабларига қатъий амал қилган
ҳолда, муваффақиятли ўтказишга эришдик.
Буюк давлат арбоби Индира Ганди-
нинг **“Битта қиз болани ўқитсангиз,
бутун оилани ўқитган бўласиз”**, деган
сўзларида катта ҳаётий ҳақиқат борлигини
албатта ҳаммамиз яхши тушунамиз. Шунинг
учун жорий йилда қишлоқ жойларда яша-
ётган, кам таъминланган оилаларга мансуб
қизларимиз олий ўқув юртиларининг кундузги
бўлимида давлат гранти асосида ўқишлари
учун 940 та ўрин ажратдик.

Ўйлайманки, қизларимиз учун яратил-
ган бундай қўшимча имконият яна юзлаб
оилаларга билим ва маърифат нури олиб
киради. Бу ўз навбатида, ёш қизларимиз-
нинг келажакда жамият учун муносиб касб
эгалари бўлиб камол топишига пухта замин
яратади. Биз бу борадаги ишларимиз кўла-
мини бундан кейин ҳам янада кўпайтириб
борамиз.

Хурматли ватандошлар!
Ҳаммамизга аёнки, тараққиётнинг тамал
тоши ҳам, мамлакатни қудратли, миллатни
буюк қиладиган куч ҳам бу – илм-фан, таъ-
лим ва тарбиядир. Эртанги кунимиз, Ватани-
мизнинг ёруғ истиқболи, биринчи навбатда,
таълим тизими ва фарзандларимизга бера-
ётган тарбиямиз билан чамбарчас боғлиқ.

Буюк юнон олими Аристотелнинг **“Ва-
тан тақдирини ёшлар тарбияси ҳал
қилади”**, деган сўзлари бор.

Қаранг, бу фикрлар милоддан аввал ай-
тилган. Демак, инсоният онгли ҳаёт кечира
бошлаган даврдан буён таълим ва тарбия
масаласи доимо долзарб аҳамият касб этиб
келмоқда.

Бир ўйлаб кўрайлик, дунёдаги ривожлан-
ган давлатлар қандай қилиб юксак тараққиёт
ва турмуш фаровонлигига эришмоқда? Энг
аввало, илм-фан ва таълимга қаратилган
улкан эътибор тўғрисида эмасми?

Шунинг учун ҳам кейинги йилларда юр-
тимизни хар томонлама тараққий эттириш,
янги Ўзбекистонни яратиш мақсадида барча
соҳалар қатори таълим тизимида ҳам туб
ислохотлар олиб борилмоқда.

Бу борада ўнлаб муҳим фармон, қарор
ва дастурлар қабул қилингани сизларга
яхши маълум. Мана, кунини кеча тасдиқлан-
ган **“Таълим тўғрисида”** ги қонун ушбу соҳа
тараққиётида, ҳеч шубҳасиз, янги уфқлар-
ни очиб беради. Қонунга мувофиқ, таълим
олишининг масофавий, инклюзив шакллари
жорий қилинди, таълим ташкилотларида хо-
рижий муассасалар билан қўшма факультет
ва ўқув марказлари ташкил қилишга рухсат
этилди. Шунингдек, ўқитувчиларга муаллиф-
лик дастури ва ўқитиш услубларини жорий
этиш, замонавий педагогик шакллар, ўқитиш
ва тарбия усулларини эркин танлаш ҳуқуқи
берилди.

Биз кенг қўламли демократик ўзга-
ришлар, жумладан, таълим ислохотлари
орқали **Ўзбекистонда янги Уйғониш
даври, яъни Учинчи Ренессанс** пой-
деворини яратишни ўзимизга асосий мақ-
сад қилиб белгиладик. Бу ҳақда гапирар
эканмиз, аввало, учинчи Ренессанснинг
мазмун-моҳиятини ҳар биримиз, бутун жа-
миятимиз чўқур англаб олиши керак.

Тарихга назар солсак, Буюк ипак йў-
лининг чорраҳасида жойлашган она за-

минимиз азалдан юксак цивилизация ва
маданият ўчоқларидан бири бўлганини
кўрамиз. Халқимизнинг бой илмий-маданий
мероси, тошга муҳрланган қадимий ёзувлар,
бебаҳо меъморий обидалар, нодир қўлё-
малар, турли осори атиқалар давлатчилик
тарихимизнинг уч минг йиллик теран илди-
ларидан далолат беради.

Мен юқорида Аристотелнинг фикрларини
бежиз эсламадим. Ҳаммагизга яхши маълум,
антик даврда Юнонистонда ёнган илм машъ-
аласи тўққизинчи – ўн иккинчи асрларда
Марказий Осиё ҳудудида қайта порлади. Бу
даврда юртимиз ҳудудида биринчи Ренессанс
юзага келди ва у бутун дунё тан оладиган
машҳур даҳоларни етштириб берди. Хусусан,
Муҳаммад Хоразмий, Аҳмад Фарғоний,
Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино,
Маҳмуд Замаҳшарий сингари ўнлаб буюк
алломаларимизнинг жаҳоншумул илмий-ижод-
ий кашфиётлари умумбашарият тараққиёти
ривожига беқиёс таъсир кўрсатди.

**“Ислоҳ маданиятининг олтин
асри”** деб эътироф этиладиган бу давр-
да она заминимиздан етишиб чиққан Имом
Бухорий, Имом Термизий, Имом Мотуридий,
Бурҳониддин Марғиноний, Абул Муъин На-
сафий каби улуғ уламолар бутун мусулмон
оламининг фахру ифтихори ва чексиз ғурури
ҳисобланади.

Ўн бешинчи асрда Соҳибқирон Амир Те-
мур бобомиз асос солган ва унинг муносиб
авлодлари давом эттирган муҳташам сал-
танат, юртимизда иккинчи Уйғониш, яъни
иккинчи Ренессанс даврини бошлаб берди.
Бу даврда Қозғасода Румий, Мирзо Улуғбек,
Ғийосиддин Коший, Али Қўшчи сингари бе-
назир олимлар, Лутғий, Саққокий, Ҳофиз
Хоразмий, Абдурахмон Жомий, Алишер На-
воий, Бобур Мирзо каби мумтоз шоир ва му-
тафаккирлар майдонга чиқди. Шарафиддин
Али Яздий, Мирхонд, Хондамир каби тарих-
чилар, Маҳмуд Музаҳҳиб, Камолиддин Бех-
зод сингари мусаввирлар, кўплаб хаттот ва
созандалар, мусиқашунос ва меъморларнинг
шуҳрати дунёга ёйилди.

Донишманд халқимиз ҳар икки Ренессанс
даврида жаҳоннинг энг илғор, тараққий эт-
ган халқлари қаторида бўлгани барчамизга
улкан ғурур ва ифтихор бағишлайди.

Бир ўйлаб кўрайлик, аждодларимиз бун-
дай юксак чўққиларга қандай эришганлар?
Улар, энг аввало, жаҳолатга қарши маърифат
байроғини баланд кўтариб, ўз ақл-заковати
ва салохиятини башарият яратган илм-фан
ютуқларини чўқур ўрганиш ва бойитишга
бағишлаганлар.

Тан олиш керакки, биз ана шундай бе-
баҳо меросга кўпинча фақат тарихий ёд-
горликка қарагандай муносабатда бўлиб
келмоқдамиз. Бундай тенгсиз бойликни
амалий ҳаётимизга татбиқ этишда бепарво-
лик ва эътиборсизликка йўл қўймоқдамиз.
Ваҳоланки, бундай ноёб мерос камдан-кам
халқларга насиб этган. Биргина Фанлар
академиясининг Шарқшунослик институти
фондларида сақланаётган 100 мингдан ортқ
нодир қўлёмаларга дунё аҳли хавас қила-
ди. Биз бу ҳақиқатни ҳар томонлама теран
англашимиз зарур.

Буюк аждодларимизнинг бетакрор ва
ноёб илмий-маънавий мероси биз учун до-
имий ҳаракатдаги ҳаётий дастурга айланиши
керак. Бу ўлмас мерос ҳамisha ёнимизда
бўлиб, бизга доимо куч-қувват ва илҳом
бағишлаши лозим. Авваламбор, миллий
таълим тизимини ана шундай руҳ билан
суғоришимиз керак. Бунинг учун олим ва
мутахассисларимиз, ҳурматли уламоларимиз
бу маънавий хазинани бугунги авлодларга
сода ва тушунарли, жозибали шаклларда
етказиб беришлари зарур.

Меҳр нури ёғар доим юзингиздан, УСТОЗЛАР!

Давлатимиз раҳбари иштирокида кеча Тошкентдаги Халқаро конгресс марказида ўтказилган Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали маросимни самарқандлик бир гуруҳ фаол ўқитувчилар, мураббий ва тарбиячилар Самарқанд шаҳридаги ёшлар марказида жам бўлиб, онлайн кузатди.

Тадбир иштирокчилари Президентимизнинг байрам табриғи ва соҳа ходимларига мурожаатини тингладилар.

Бугунги кунда вилоят халқ таълими тизимида 1247 умумий ўрта таълим мактаби, 8 махсус мактаб-интернат, 1 Меҳрибонлик уйи, 17 “Баркамол авлод” маркази фаолият юритмоқда. Бу маскналарда 54 минг 500 нафардан ортқ ўқитувчи ва мураббийлар ёш авлодга таълим-тарбия бериб келмоқда.

Халқ таълими вазирининг тегишли буйруғига мувофиқ, фаолияти давомида педагогик жамоасида фаоллиги ва фидойилиги билан баркамол авлодга таълим-тарбия беришда намуна бўлаётган, интеллектуал салоҳиятли ёшларни вояга етказишда ўз ҳиссасини қўшиб келаётган педагогларнинг 50 нафари “Халқ таълими аълочиси” ҳамда 3 нафари “Халқ таълими фидойиси” кўрак нишонлари билан тақдирланди.

25 йилдан бери она тили ва адабиёт фанидан ёшларга сабоқ бериб келаман, - дейди Самарқанд шаҳридаги 64-умумий ўрта таълим мактаби ўқитувчиси Нарғиза Холматова. - Ўқувчиларим ҳар йили турли танловларда голибликни қўлга киритмоқда. Касб байрамимиз арафасида “Халқ таълими аълочиси” кўрак нишонига сазовор бўлганим фаолиятим давомидаги камтарона меҳнатларимга берилган катта баҳоюди.

2017 йилда вилоятимизда 564 та боғча фаолият кўрсатиб, мактабгача ёшдаги болаларнинг 63 минг нафари (21 фоизи) мактабгача таълим билан қамраб олинган бўлса, айни пайтда боғчалар сони 2008 тани ташкил этмоқда. Бу муассасаларга вилоят бўйича қарийб 324 минг нафар 3-7 ёшгача бўлган болаларнинг 169 минг нафари (52 фоизи) қамраб олинган.

Жорий йилги инвестиция дастури доирасида 6385 ўринли 47 мактабгача таълим ташкилотини қуриб, фойдаланишга топшириб белгиланган. Шунингдек, йил якунигача 14 та навадлат, 50 та давлат-хусусий шериклик асосидаги ва 131 та оилавий мактабгача таълим ташкилоти фаолияти йўлга қўйилди.

Бугунги кунда вилоятимизда 74 та (37 касб-ҳунар мактаби, 15 коллеж, 22 техникум) профессионал таълим муассасаси мавжуд. Янги ўқув йилида касб-ҳунар мактабларига 8986 нафар 9-синф

битирувчилари қабул қилинди. Коллежлар учун 5385 та, техникумлар учун 9290 та қабул режаси белгиланган.

Айни пайтда Самарқанддаги 9 олий ўқув юртида 40 минг нафар талаба таҳсил олмақда. Уларга 3276 нафар педагог-устозлар хусусан, 3 нафар академик, 262 нафар фан доктори сабоқ беради.

Олий ўқув юртимизда таълим олган талабалар қатор муваффақиятларга эришиб келяпти, - дейди Самарқанд давлат чет тиллар институти инглиз тили тарихи ва грамматикаси кафедраси муdiri Маҳзуна Исмаилова. - Фидойи профессор-ўқитувчиларимиз талабалари билан биргаликда карантин пайтида ҳам онлайн ўтказилаётган халқаро танловларда фаол иштирок этмоқда. Айни пайтда кафедрамиз жамоаси биринчи босқич талабалари учун “кредит модул” тизими бўйича ишчи фан дастурлари орқали онлайн дарс ўтишга тайёргарлик кўрмоқда.

Вилоятимизда 2 та олимпия захиралари коллежи, 22 та болалар ўсмирлар спорт мактаби, 5 та ихтисослаштирилган болалар ўсмирлар спорт мактаби, 2 та футбол маҳорати мактабида ҳам 928 нафар фидойи тренер-ўқитувчилар самарали меҳнат қилмоқда.

Бугунги кунда самарқандлик ўқитувчи ва мураббийларнинг 29 нафари “Ўзбекистон Республикаси Халқ ўқитувчиси”, 31 нафари “Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган халқ таълими ходими”, 35 нафари “Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийи”, 3 нафари “Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган спорт устози” фахрий унвонлари билан тақдирланган.

Маросимдан сўнг вилоят ҳокими Э.Турдимов тадбир қатнашчиларини байрам билан табриклади ҳамда таълим-тарбия соҳасининг илғор вакилларига ҳокимликнинг фахрий ёрлик ва эсдалик совғаларини топширди.

Байрам муносабати билан шаҳар ва туманларда ҳам фаол ўқитувчи ва мураббийларни тақдирлаш маросимлари ўтказилди.

**Тўлқин СИДДИҚОВ,
Бахтиёр МУСТАНОВ (фото).**

МУКОФОТЛАР МУБОРАК!

Президентимизнинг 2020 йил 30 сентябрдаги Ўқитувчи ва мураббийлар кунини муносабати билан таълим-тарбия тизимида алоҳида ўрнатилган ҳодимлардан бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисидаги Фармонида кўра, давлатимизнинг фахрий унвон, орден ва медаллари билан тақдирланган юртдошларимиз қаторида вилоятимиздан қуйидагилар бор:

«МЕХНАТ ШУҲРАТИ» ОРДЕНИ
Камолова Дилором Туваловна – Жомбой туманидаги 20-умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси
Санаева Раҳима Амиркуловна – Самарқанд шаҳридаги 49-умумий ўрта таълим мактабининг кимё фани ўқитувчиси.

II ДАРАЖАЛИ «СОҒЛОМ АВЛОДУЧУ» ОРДЕНИ
Якубова Гулчеҳра Уктамонова – Самарқанд шаҳридаги 1-Меҳрибонлик уйи тарбиячиси.

«ДЎСТЛИК» ОРДЕНИ
Раббимова Хулқар Раббимова – Окдабё туманидаги 45-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг мусиқа фани ўқитувчиси.

«СОДИҚ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН» МЕДАЛИ
Жураев Шухрат Нуруллоевич – Самарқанд шаҳридаги «Самарқанд кўзмуночи» нодавлат мактабгача таълим муассасаси директори
Ибодуллаева Дилором Мурдуллоевна – Тойлоқ туманидаги 3-умумий ўрта таълим мактабининг 11-А синф раҳбари, биология фани ўқитувчиси.

«ШУҲРАТ» МЕДАЛИ
Одилор Камолитдин Салоҳиддинович – Каттақўрғон туманидаги 17-умумий ўрта таълим мактабининг физика фани ўқитувчиси
Рахматов Лазизхон Темирхоневич – Самарқанд шаҳридаги «Redbridge schools» нодавлат таълим муассасаси директори

Рахматова Шахноза Исмаилоевна – Самарқанд шаҳридаги 9-умумий ўрта таълим мактабининг информатика фани ўқитувчиси
Тошпулатова Гулжаҳон Абдурафиковна – Самарқанд туманидаги 22-умумий ўрта таълим мактабининг биология фани ўқитувчиси.

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

(Давоми. Бошланishi 1-саҳифада).

Шу муносабат билан Фанлар академияси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Маданият вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги, Мусулмонлар идораси, Халқаро ислом академияси, Ислон цивилизацияси маркази буюк мутафаккирларимизнинг илмий-маърифий ва маданий меросини фундаментал асосда нашруга тайёрлаш, чоп этиш ва кенг оммага етказиш, шунингдек, уни ўрганиш методикасини ишлаб чиқиш, амалда қўллаш чора-тадбирларини кўрсин. Бу масалага Бош вазир ўринбосари Б.Мусаев масъул этиб белгиланади.

Яна бир масалага алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман: минг афсуски, ўн олтинчи асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб Марказий Осиё заминидан ички уруш ва низолар, ҳокимият учун кураш авж олди. Айирмачилик ва маҳаллийчилик кучайди, маърифат ўрнига жаҳолат илдиз отди. Натижада бир пайтлар гуллаб-яшнаган ўлкамизда ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий инқироз юзага келди. Илм-фан ва тафаккур машъали сўна бошлади. Юртимизнинг ўн тўққизинчи асрга келиб қарамликка тушиб қолишида айни шундай салбий ҳолатлар асосий сабаб бўлгани ҳаммамизга яхши аён.

Кўпчилик зиёвлар қаторида мен ҳам бир фикрни ҳамиша катта армон билан ўйлайман: мамлакатимизда Учинчи Ренессанси йиғирманчи асрда маърифатпарвар жадид боболаримиз амалга оширишлари мумкин эди. Нега деганда, бу фидойи ва жонқур зотлар бутун умрларини миллий ўйғониш гоёсига бағишлаб, ўлкани жаҳолат ва қоқоқликдан олиб чиқиш, миллатимизни гафлат ботқоқидан қутқариш учун бор куч ва имкониятларини сафарбар этдилар. Шу йўлда улар ўзларининг азиз жонларини ҳам қурбон қилдилар. Улар **“Илмдан бошқа нажот йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас”** деган ҳадиси шарифни ҳаётий этиқод деб билдилар. Миллий истиқлол, тараққиёт ва фаровонликка, аввало, маърифат орқали, дунёвий ва диний билим, замонавий илм-хунарларни чуқур эгаллаш орқали эришиш мумкин, деб ҳисобладилар.

Бу даврда Абдулла Авлоний, Маҳмудхўжа Бехбудий, Мунавварқори Абдурашидхонов, Убайдулла Хўжаев, Абдурауф Фитрат, Иброт домла, Абдулхамид Чўлпон, Абдулла Қодирий, Ашурали Зоҳирий, Ҳожи Муин ва бошқа яна юзлаб улуг инсонлар миллий ўйғониш ва миллатпарварлик ҳаракатининг олдинги сафларида турдилар. Улар янги усул мактаблари билан бир қаторда, одамларнинг дунёқарши ва турмуш тарзини ўзгартиришга қаратилган газета-журналлар, наشريёт ва кутубхоналар, театрлар ташкил этдилар.

Минг афсуски, жадид боболаримиз ўз олдига қўйган эзгу мақсадларни амалга оширишга мавжуд вазият, ижтимоий тузум йўл бермади. Маърифат фидойилари ўша даврнинг турли жоҳил кимсаларининг тўхмат-маломатларига дучор бўлдилар. Аввал чор ҳукумати, кейинчалик совет ҳукумати уларни аёвсиз қувғин ва қатагон қилди. Шу тариқа миллий ўйғониш ва тараққиёт характери эл-юртимиз учун армон бўлиб қолди.

Ватанимиз озодлиги ва халқимиз бахт-саодати йўлида жонини фидо қилган жадидларнинг илмий-маърифий, адабий-бадий мероси биз учун бугун ҳам бекиёс аҳамиятга эга.

Биргина мисолга эътиборингизни қаратмоқчиман.

Бу йил таваллудининг 145 йиллиги нишонланаётган улуг маърифатпарвар бобомиз Маҳмудхўжа Бехбудий ўш вақтида **“биз учун икки эмас, тўрт тилни билиш зарур**, деб бонг урган эди. Бехбудий бобомизнинг ушбу даъвати ҳозир ҳам ғоят долзарб бўлиб турибди.

Қадрли муаллимлар, мен бугун Ўқитувчи ва мураббийлар байрами муносабати билан бир гуруҳ ватандошларимизни муқофотлаш тўғрисидаги Фармонни имзоладим. Ана шундай юртдошларимиз орасида Ватанимиз истиқлоли, халқимизнинг озодлиги ва эркинлиги, обод ва фаровон ҳаётини таъминлаш йўлида фидокорлик кўрсатиб, миллий таълим ва тарбия тизимини яратишга бекиёс ҳисса қўшган Абдулла Авлоний, Маҳмудхўжа Бехбудий ва Мунавварқори Абдурашидхонов **“Буюк хизматлари учун” ордени** билан тақдирланганини сизларга ва бутун элимизга мамнуният билан айтмоқчиман.

Ҳозирги вақтда мустабид тузум даврида сиёсий қатагон қурбони бўлган ота-боболаримизнинг ҳаёти ва фаолиятини, хусусан, жадидлар меросини янада чуқур ўрганиш ва уларнинг хотирасини абадийлаштириш бўйича қарор лойиҳаси тайёрланмоқда.

Ҳурматли дўстлар!

“Оққан дарё – оқаверади”, дейди доно халқимиз. Бугун буюк аждодларимизнинг бебаҳо меросига таяниб, янги Ренессанс пойдеворини яратиш учун бизда барча имкониятлар мавжуд, дейишга тўла асосларимиз бор. Ҳамма гап ана шу имкониятлардан қай даражада оқилона фойдалана олишимизга боғлиқ.

Бу фикрларга бир мисол келтирмоқчиман.

Биласизлар, Қорақўл туманида ҳаммамизга маълум бир мактаб бор. Бу мактабни машҳур қилган фидойи муаллим Тўхтамурод Жумаев

номини ҳам барчамиз яхши биламиз. Бу ажойиб педагог ўзининг тинимсиз изланиши, янги таълим методикаси билан оддий бир қишлоқ мактабини республика даражасидаги машҳур таълим даргоҳига айлантирди. Ҳолбуки, ушбу мактаб Бухоронинг олис чўл туманида жойлашган бўлиб, замонавий шароитга, қулай имкониятларга ҳам эга эмас эди.

Бугун ушбу мактаб битирувчиларининг 95 фоиздан ортиги олий ўқув юртиларга ўқишга киряпти. Халқаро олимпиадалардан энг кўп медаль олиб келаётганлар ҳам айнан шу мактабнинг ўқувчилари ҳисобланади. Мамлакатимизнинг барча ҳудудларидан, ҳатто пойтахт Тошкентдан ҳам одамлар ўз фарзандини Қорақўлга олиб бориб, ана шу мактабга ўқишга берапти.

Биз бу таълим маскани эришаётган катта ютуқларни инобатга олиб, ўтган йили уни Халқаро математика мактабига айлантирдик.

Тўхтамурод домла ҳам, жадид боболаримиз каби тинимсиз ва фидокорона меҳнат қилиб, ҳозирги даврнинг янги усул мактабини яратишга эришди.

Мана, бугунги кунимизнинг ҳақиқий маърифатпарвари, давримизнинг Авлонийси, Бехбудий домласи, Мунавварқориси!

Бундай улкан натижага эришиш учун албатта ўзига хос ўқитиш тизими бўлиши керак. Айни вақтда бундай ютуқлар замирида инсоннинг ўз касбига, Ватанига меҳри ва садоқати, юксак масъулият туйғуси мужассам, десак, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Мана шу мактабда Тўхтамурод ака бошчилигида ҳар бир ўқитувчи шоғирларини ўз боласидай кўрган, бу ерда чинакам ижодий мусобақа муҳити шаклланган ва бу ишлар бугун ўзининг муносиб натижасини бермоқда.

Моҳир педагог Тўхтамурод Жумаев таълим-тарбия соҳасида эришган улкан ютуқлари ва ибратли фаолияти учун Президент Фармонига асосан давлатимизнинг юксак мукофоти – “Буюк хизматлари учун” ордени билан тақдирландилар. Фурсатдан фойдаланиб, Тўхтамурод акани ва мукофотга сазовор бўлган барча ўқитувчи ва мураббийларимизни ўз номидан, халқимиз номидан самимий муборакбод этаман.

Ҳурматли йиғилиш иштирокчилари, шу ўринда савол туғилади: Қорақўл мактаби биз учун замонавий мактабнинг ҳақиқий андозаси эмасми? Нима учун Халқ таълими вазирлиги унинг ноёб тажрибасини етарлича омаллаштирмапти? Нима учун бошқа мактаб директорлари бу таълим даргоҳидан ибрат олмапти? Халқ таълими вазири Ш.Шерматов нега уч йилдан буён бу жиддий масалага етарлича эътибор бермапти?

Афсуски, ҳаммамиз “Олдиндан оққан сувнинг қадри йўқ”, деб, бепарво бўлиб юрибмиз.

Нима учун бошқа вилоятларда, дейлик, Андижонда, Фарғона, Самарқанд, Хоразм ёки Қаршида, Жиззах ва Сирдарёда бундай мактаблар йўқ?

Ваҳоланки, бугунги кунда бизга мана шундай юзлаб мактаблар, ўз касбининг чинакам устаси ва фидойисиз бўлган минглаб мураббийлар сув билан ҳаводай зарур.

Шу муносабат билан Халқ таълими вазирлиги худудлар раҳбарлари билан биргаликда ҳар бир туманда камид биттадан мана шундай мактаб яратиш чораларини кўриши зарур.

Президентнинг ҳар бир ҳудуддаги вакиллари, ҳар бир вилоят ва тумanning етакчилари – бу ҳоқимлар. Маълум академиясининг бешиги, Муҳаммад Хоразмий юрти бўлган Хоразм, Мирзо Улуғбек қамолга етган Самарқанд, дунёга Бобур Мирзони берган Андижон, Аҳмад Фарғоний ватани бўлган Фарғона вилоятларининг ҳоқимлари бугун бу оқсоқлик ва бепарволик тўғрисида нима дейдилар? Ўзингиз раҳбарлик қилаётган вилоятларда мана шундай намунали мактаблар ташкил этиш учун сизларга олти ой муҳлат берамиз.

Албатта, янги мактабларни қуриш, чиройли қилиб жиҳозлаш, бешаз мумкин, лекин уларни замонавий маъно-мазмун, илм-маърифат, тарбия билан тўлдириш қўлимиздан келадими?

Бу долзарб масала устида ҳоқимлар билан Вазирлар Маҳкамаси, мутасадди вазирликлар ва идоралар раҳбарлари биргаликда жиддий ишлашлари талаб этилади.

Азиз дўстлар!

Биз Учинчи Ренессанс масаласини стратегик вазифа сифатида олдимизга қўйиб, уни миллий гоё даражасига кўтармоқдамиз.

Биз мактабгача таълим ва мактаб таълими, олий ва ўрта махсус таълим тизими ҳамда илмий-маданий муассасаларни бўлғуси Ренессанснинг тўрт узвий халқаси, деб биламиз. Боғча тарбиячиси, мактаб муаллими, профессор-ўқитувчилар ва илмий-ижодий зиёлиларимизни эса янги Уйғониш даврининг тўрт таянч устун, деб ҳисоблаймиз.

Мен ишонаман – ҳурматли ота-оналар бу ташаббусни албатта қўллаб-қувватлаб, янги Ренессанснинг бешинчи халқаси, бешинчи устун бўладилар. Ва бу маънавий-маърифий ҳаётимиздаги энг мустақкам устун бўлади, десам, ўйлайманки, сизлар тўла қўллаб-қувватлайсизлар.

Ҳурматли анжуман иштирокчилари!

Барчангиз хабардорсиз, бугун юртимизда бир-бири билан чамбарчас болганган муҳим соҳаларни, яъни мактабгача таълим, мактаб ва олий таълим тизимлари, илмий-тадқиқот муассасаларини ривожлантириш бўйича бекиёс ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Лекин сир эмас, мактабгача таълим соҳаси бу борадаги ислохотлардан яқин вақтгача четда қолиб келди.

Аслида, фарзандларимиз тарбиясида энг асосий бўлин ҳисобланган мактабгача таълим тизимининг жамиятимиз ҳаётидаги ўрни ва аҳамиятини ҳеч нарса билан ўлчаб бўлмайди. **Айнан мактабгача таълим соҳасига бўлган эътибор мамлакатнинг эртанги тараққиёти учун мустақкам замин яратди.** Шуларни назарда тутиб, биз юртимизда илк бор Мактабгача таълим вазирлигини ташкил этдик.

Бугун йирик шаҳарларимиздан тортиб, чекка туманлар, қишлоқ ва овулларимизда янги-янги замонавий боғчалар барпо этилмоқда. Қисқа вақт, яъни тўрт йил ичида республикамизда боғчалар сони 3 баробар ошиб (5 минг 200 тадан 14 минг 200 тага), болаларни қамраб олиш даражаси 28 фоиздан 54 фоизга етгани ана шундай амалий ҳаракатларимиз натижасидир.

Соҳага давлат-хусусий шериклик механизми жорий этилиши туфайли 223 мингдан ортиқ ўринга эга бўлган 7 минг 400 та хусусий боғча ташкил қилинди. Бу мақсадлар учун 1 триллион 850 миллиард сўм имтиёзли кредит маблағлари йўналтирилиб, 20 мингга яқин янги иш ўрни яратилди.

Кўриниб турибдики, дастлабки натижалар ёмон эмас. Бирок ҳали бу борада қиладиган ишларимиз анчагина.

Соҳада давлат-хусусий шериклик тизимини ривожлантириб, нодавлат секторнинг улушини 75 фоизга етказиш, мактабгача таълим қамровини эса 80 фоиздан ошириш зарур.

Болалар боғчалари учун кадрлар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишнинг амалдаги тизими давр талабларига жавоб бермайди. Қолаверса, мактабгача таълимда замонавий ўқитиш шакллари, янги педагогик ва ахборот технологияларини жорий қилиш масаласи ҳам долзарб бўлиб турибди.

Вазирлар Маҳкамаси икки ой мuddатда мактабгача таълим соҳасидаги ушбу муҳим вазифалар ижроси юзасидан ҳуқумат қарорини қабул қилсин.

Муҳтарам дўстлар!

Халқимиз ҳамиша устозларни эъзозлаб, уларнинг ҳурмат-иззатини жойига қўйиб келган. **“Устоз ота каби улуг”** деган ҳикматли нақл ҳам бекиёс айтилмаган. Энди ана шу сўзларни қоғозда эмас, амалда қарор топтирадиган, ўқитувчи-муаллимнинг кадр-қимматини жойига қўядиган пайт келди.

Мен бу гапларни мана учун айтаётганимни ҳаммангиз яхши тушуниб турибсиз, албатта.

Яшириб нима қилдик, кўп йиллар давомида ўқитувчига эътибор берилса сўзимиз бошқа, ишимиз бошқа бўлиб келди. Оқибатда соҳа ходимлари гўёки кераксиз ва ҳимоясиз қатламга айланиб қолди. Мактаб ўқитувчиларининг асосий вазифаси бир четда қолиб, уларни ўзларига мутлақо алоқаси бўлмаган ишларга жалб этиш чуқур илдиз отди. Янаям очикроқ айтсак, муаллимларнинг “хўжайини” кўпайиб кетди. Бундай ноқўя ишлар нафақат таълим сифатига, балки соҳа ходимларининг ўз касбига бўлган муносабатига ҳам салбий таъсир кўрсатди. Қанчадан-қанча тажрибали ўқитувчилар дили оғриб, севган касбини ноилож ташлаб кетганини ҳам биламиз.

Мана, яқин-яқингача ўқитувчи-муаллимлар, айрим жойларда ўқувчилар ҳам, тўрт ойлаб пахта йиғим-терими, чопиқ ва яганага чиқарилгани сир эмас. Натижада ўқитувчи бир ойда ўртача 80 соат дарс ўтиши керак бўлса, тўрт ойда 320 соат йўқотадиган вазият вужудга келди. Ўз навбатида, ўқувчи бир ойда 136 соат сабоқ оладиган бўлса, тўрт ойда 544 соат дарсни бой беришга мажбур бўлади.

Агар бу рақамларни ўн бир йилга кўпайтирсак, биласизми, қанча бўлади? Бу, ахир, юқори синф ўқувчилари учун белгиланган 8,5 минг соатлик ўқув дастурининг қарийб 3 минг соати – 30 фоизи далада мажбурий меҳнатда ўтди, дегани эмасми? Бошқача айтганда, бола 11 йил ўрнига атиги 7 йил ўқига мажбур бўлди.

Яратганга шукрки, бундай салбий ҳолатлар энди тарихда қолди. Ҳамма соҳани ўз эгасига, жумладан, қишлоқ хўжалигини ҳам фермер ва кластерларга топшираётганимиз туфайли бунга эришмоқдамиз.

Кейинги тўрт йилда мактаб ўқитувчиларининг ойлик маоши бир ярим баробар кўпайтирилди. Давлат муқофотлари билан тақдирланаётган устозлар сони ошиб борапти. Ўқитувчи тайёрлайдиган ҳисоботлар, қоғозбозликлар сони кескин камайтирилди.

Ўзингиз ўйланг, тўрт йил олдин бундай ўзгаришларни тасаввур қилиб бўлармиди?

Жамиятда устоз ва мураббийларга қаратилаётган эътибор туфайли қарийб 15 минг нафар эркак ўқитувчи мактабларга қайтди. Аммо шун

таъкидлаш керакки, ҳали бу борада кўзланган натижага эришганимиз йўқ. Ҳозирги кунда ҳам халқ таълимидаги педагогларнинг қарийб 70 фоизини аёл ўқитувчилар ташкил этмоқда.

Албатта, ҳаммамиз мактаб даврини эслаганимизда, кўз олдимизга аввало, талабчан ва меҳрибон синф раҳбаримиз келади. Нима учун? Чунки, мактабдаги ҳар бир қадамимиз мана шу азиз ва олижаноб инсонларнинг доимий эътибори ва ғамхўрлигида бўлган. Ҳаётга илк йўллангани ҳам бизга мана шу устозларимиз берган.

Шу сабабли биз синф раҳбарларининг машаққатли ва масъулиятли меҳнатини муносиб рағбатлантириш чорасини кўрялмиз. Хусусан, 2020 йил 1 октябрдан бошлаб 242 минг нафар синф раҳбари учун қўшимча тўлов миқдори бир ярим баробар оширилади. Мазкур мақсадлар учун йиллик 400 миллиард сўмдан зиёд қўшимча маблағ йўналтирилади.

Ўрни келганда айтмоқчиманки, мен бугун имзолаган Фармон билан биринчи марта 14 нафар синф раҳбари давлатимизнинг ордени ва медаллари билан тақдирланди.

Ўқитувчиларнинг доимий ва узлуқсиз психологик кўникмаларини ривожлантириш мақсадида Халқ таълими вазирлиги қошидаги ҳудудий маляка ошириш институтларида синф раҳбарларини тайёрлаш бўйича алоҳида ўқув курсларини ташкил этиш керак.

Бугунги кунда жамиятимизда ўқитувчи ва мураббийларнинг қадди, шувони ва ғурури тикланаётгани барчамизни қувонтиради.

Айни вақтда бу ўта муҳим масала энг долзарб вазифамиз эканини алоҳида таъкидлаб, уни амалга ошириш бутун жамиятимизнинг бурчига айланишини истардим.

Фарзандларимиз мактабдан қанчалик билимли бўлиб чиқса, юқори технологияларга асосланган иқтисодиёт тармоқлари шунча тез ривожланади, кўплаб ижтимоий муаммоларни ечиш имкони туғилади. Шундай экан, Янги Ўзбекистон остонаси мактабдан бошланади десам, ўйлайманки, бутун халқимиз бу фикрни қўллаб-қувватлайди.

Ҳурматли йиғилиш иштирокчилари! Мамлакатимизнинг келгуси тараққиётини ўйлаб, ўқитувчи ва муаллимларнинг ҳаётимиздаги нуфузи ва мавқеини ошириш мақсадида уларнинг макомини қонун даражасида белгилашни тақдир қиламан. Ушбу қонунда ёшларга таълим ва тарбия бериш жараёнида ўқитувчилар ўзларининг салоҳиятини тўлиқ намоеъ этишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш, уларни ижтимоий, ҳуқуқий, моддий қўллаб-қувватлаш чоралари кафолатланиши керак. Жумладан, мактаб директори, унинг ўринбосари, синф раҳбари, ўқитувчининг мақоми аниқ белгилашни лозим.

Ўқитувчиларга устамалар тўлаш, уларни рағбатлантириш мезонлари ҳам тўлиқ қайта кўриб чиқилиши зарур. Амалда бу масала ўта мураккаблиги ва ортиқча қоғозбозлик талаб қилиши ҳам ҳақиқат. Бунда ақсарият эскирган қонунности ҳужжатлари қайта кўриб чиқилиб, бекор қилинса, ўйлайманки, мақсадга мувофиқ бўлади.

Ўқитувчиларнинг ҳуқуқлари давлат ҳимоясида бўлишини, уларнинг касбий фаолиятига ноқонуний аралашув, бошқа ишларга жалб қилиш жавобгарликка сабаб бўлишини қатъий белгилаш лозим.

Қонунда шунингдек, мактаб директорига қўйиладиган талаблар, унинг асосий вазифалари ва фаолиятини баҳолаш мезонлари ҳамда ҳисобот бериш тартибини белгилаш зарур.

Мактаб директори лавозимини танлов асосида, мактабини келгуси 5 йилда ривожлантириш бўйича энг яхши дастурга эга номзод эгаллаши керак. Энди мактаб директори йил якуни бўйича дастур ижроси ҳақида маҳаллий кенгашда ҳисобот беради ва унинг фаолиятига халқ вакиллари томонидан очик-ойдин баҳо бериб борилади. Мактаб директорига интизомий жазо бериш ва уни лавозимидан озод этиш масалалари ҳам маҳаллий кенгашлар билан келишилган ҳолда амалга оширилиши зарур.

Парламентимиз аъзоларидан маҳаллий кенгашларнинг мактаблар билан ишлаш тизимини алоҳида назоратга олиб, ушбу жараёнларга яқиндан кўмак беришларини сўрайман. Олий Мажлис палаталари (Т.Норбоева, Н.Исмоилов) икки ой мuddатда умумтаълим мактаблари билан ишлаш ни янада кучайтириш бўйича тегишли чора-тадбирларни ишлаб чиқишлари мақсадга мувофиқ бўлади.

Келгуси икки йил давомида мактабларни моддий-техник жиҳатдан таъминлаш харажатларини 2 баробар ошириш, уларни замонавий жиҳозлар ва кўргазма ҳуроллари билан тўлиқ таъминлаш лозим.

Афсуски, бугунги кунда туман ва шаҳар халқ таълими мудириларининг тизимдаги ўрни сезилмаяпти. Уларнинг фаолияти асосан хўжалик ишларини назорат қилиш ва тегишли жазо чоралари қўллашдан иборат бўлиб, таълим сифати билан шугулланиш иккинчи даражали масалага айла-

ниб қолган. Мазкур раҳбарларнинг тизимдаги ролини қайта кўриб чиқиш ва уларнинг макомини оширишни даврнинг ўзи талаб қилмоқда. Бундан буён туман халқ таълими бўлими мудирилари ҳокимнинг маориф бўйича маслаҳатчиси сифатида фаолият олиб боради ва бевосита ҳокимлик биносида ўтиради. Шунга мос равишда уларга зарур ваколатлар берилади.

Бундан ташқари, таълим соҳасини ривожлантириш мақсадида туман ва шаҳарларда алоҳида жамғарма ташкил этсак, нима дейсизлар?

Жамғарма маблағлари илғор ва намунали мактаб раҳбарлари ҳамда халқ таълими бўлимлари методистларини рағбатлантиришга йўналтирилади.

Вазирлар Маҳкамаси (Ж.Қўчқоров), Молия вазирлиги (Т.Ишметов) бир ой мuddатда ушбу жамғармани ташкил этиш ва унинг молиявий манбаларини шакллантириш бўйича қарор лойиҳасини тайёрласин.

Қадрли дўстлар!

Кейинги вақтда мамлакатимизда мактаб таълими умуммиллий ҳаракатга айланиб, соҳа ривожига янги давр бошланганидан хабардорсиз. Ана шу ҳаракатнинг амалий ифодаси сифатида сўнгги икки йилда 556 миллиард сўм маблағ ҳисобидан 77 та мактаб қайта қуриди. 1 минг 930 та мактабда қайта қуриш ва таъмирлаш ишлари бажарилди.

Айни пайтгача мавжуд бўлган қишлоқ мактабларидаги “Қўлбола печка”лар ҳам тўлиқ алмаштирилмоқда. Юзлаб мактабларда электр энергияси, тоза ичимлик суви таъминоти, иситиш тизими яхшиланди, ошхона, спорт заллари ва бошқа зарур бинолар барпо этилди. 6 мингга яқин мактаб юқори тезликдаги Интернетга уланди.

Шу билан бирга, хусусий таълим тизимига кенг йўл очилмоқда. Бу борада лицензия олиш тартиби соддалаштирилди. Ўтган уч йил давомида уларнинг сони 6 марта ошиб, 140 тага етгани диққатга сазовордир.

Мутлақо янгича мазмун ва шаклга эга бўлган Президент мактаблари ҳамда ижод мактаблари бўйича ишлар фаол давом эттирилмоқда.

Математика ҳамда кимё-биология фанларини ривожлантириш бўйича қарорлар қабул қилдик. Уларга асосан ҳар бир туман ва шаҳарда ана шу фанларга ихтисослашган мактаблар босқичма-босқич ташкил этилади. Шу йилнинг ўзида математика йўналишида 56 та, кимё-биология йўналишида 27 та мактаб ташкил этилгани бу ишларнинг бошланишидир.

Математика, кимё, биология, ахборот тизимлари ва информатика фанлари бўйича сертификат тизимини жорий этишни бошладик. Ўрта таълим тизимида иқтидорли ўқувчилар ва ўқитувчилар билимини баҳолаш тизимини кенгайтириш мақсадида бошқа асосий фанлар бўйича ҳам сертификат тизимини жорий этиш зарур.

Хабарингиз бор, пойтахтимизда Муҳаммад Хоразмий номида ахборот-коммуникация технологиялариغا ихтисослашган янги мактаб очдик. Айни пайтда фарзандларимизнинг “ай-ти” технологияларга қизиқишини янада ошириш ва уларнинг етуқ мутахассис бўлиб етишиши учун шароит яратиш мақсадида жорий йилда – 14 та, келгуси йилда – 82 та, 2022 йилда – 64 та, 2023 йилда – 45 та ахборот технологиясига ихтисослашган мактаблар ташкил этилади ва барча туман ва шаҳарлар қамраб олинади.

Ўқитувчилар и

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

(Давоми. Бошланиши 1-, 2-сaxифаларда).

Биз кейинги пайтда таълим соҳасида мутлақо янги тизим яратиш мақсадида ташкил этишни бошлаган Президент ва ижод мактаблари зиммасига барча умумтаълим мактаблари учун ўрناق ва андоза бўлиш вазифаси юклатилган. Афсуски, Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактабларни ривожлантириш агентлигининг (С.Бобоҳўжаев) бу борадаги жонбозлиги ва ташаббускорлиги ҳали-ҳануз сезилмаяпти.

Айни вақтда кўзлаган мақсадларимизга эришиш учун мактабнинг ҳам масъулиятини оширадиган вақт келди. Бу – давр талаби. **“Қарс икки қўлдан чиқади”**, дейди халқимиз.

Бугун шиддат билан ривожланаётган замон ҳар биримизда доимо изланиб, ташаббус кўрсатиб, янгида ишланиш талаб этмоқда.

Бир ўйлаб кўрайлик, нега қанчадан-қанча мактабларда битирувчиларнинг 10 фоизи ҳам олийгоҳларга кира олмаяпти? Ота-оналар репетитор ёллаб, пул тўла болаларини ўқишга тайёрлашга мажбур бўляпти.

Савол туғилади: нима учун ақсарият мактабларимиз 11 йил ўқитган ўқувчилар олийгоҳга кира олмаяпти-ю, репетитор 2 йилда бунга эришяпти?

Бу саволлар ҳар бир мактаб ўқитувчиси, жамоаси ва директорини, ҳар қайси виждонли педагогини ўйлантириши зарур, деб ўйлайман.

Энди мактаб жамоатчилиги олдига ҳисобот берадиган қўлади. Мактабни битирган ўқувчи олийгоҳга кирадиган керак ёки мактаб давридаёқ бирор-бир касб-ҳунарга эга бўлиши шарт. Айнан шу мезон асосида мактаб жамоаси ва директори фаолиятига баҳо бериллади.

Бугун ҳар бир ўқитувчи ва тарбиячи, олийгоҳ домласи таълим ва илм-фан соҳасидаги энг сўнги ижобий англикларни ўқув жараёнларига татбиқ эта оладиган, чуқур билим ва дунёқараш эгаси, бир сўз билан айтганда, замонамиз ва жамиятимизнинг энг илғор вакиллари бўлишлари керак.

Бундай устозлар кўлида таълим олган фарзандларимиз биз орзу қилган Ўзбекистоннинг ёруғ келажигини бунёд этишга қодир авлод бўлиб келаютопади. Лекин бу юксак натижаларга эришиш учун таълим тизимидаги мавжуд муаммоларни хал қилишимиз лозим.

Бугун аниқ ва табиий фанларни ўқитиш методикаси мурракб тузилгани, уларда назарий билимлар амалиёт билан боғланмагани, ўқув дастурларида узвийлик йўқлиги, дарсликларнинг мазмуни ва сифати қониқарсиз экани ҳақли эътирозларга сабаб бўлмоқда. Амалдаги таълим стандартлари ҳамда ўқув дастурлари асосан ўқувчини таълимнинг навбатдаги босқичига тайёрлашга йўналтирилган бўлиб, уларни эркин фикрлаш ва мустақил ҳаётга тайёрлаш масаласи эътибордан четда қолмоқда. Бундай ҳолатларга барҳам бериш учун хорижий экспертлар ва тажрибали ўқитувчиларни кенг жалб қилган ҳолда, умумий таълимнинг Миллий ўқув дастури лойиҳасини ишлаб чиқиш ва жорий ўқув йили давомида уни илмий-тадқиқот ва таълим муассасаларида синовдан ўтказиш лозим.

Шунингдек, умумтаълим мактабларида дарслик ва ўқув-методик мажмуаларни тажриба-синовдан ҳамда чет эллик мутахассислар иштирокида экспертизадан ўтказиш тизими мавжуд эмас. Мактаб дарсликларини яратиш ва чоп этишни тартибга солиш масаласи ҳам долзарб бўлиб қолмоқда.

Шу сабабли Республика таълим маркази фаолияти замонавий талаблар асосида тубдан қайта кўриб чиқилиб, такомиллаштирилиши керак. Ушбу марказнинг фаолияти Вазирлар Маҳкамасида Бош вазир ўринбосари Б.Мусаев томонидан шахсан мувофиқлаштирилиши ва назоратга олиниши зарур.

Бошланғич синфлардан бошлаб фарзандларимизнинг қизиқиш ва қобилиятларини аниқлаш, келгусида уларни ихтисослашган синфларда ўқитишни давом эттириш тизимини жорий этиш лозим. Бунинг учун Халқ таълими вазирлиги, Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси навбатдаги ўқув йилдан бошлаб 4-синф битирувчиларини фанлар бўйича саралаш ва йўналтириш тартибини амалиётга киритиши керак.

Ҳозирги пайтда умумтаълим муассасаларининг олий маълумотли педагог кадрлар билан таъминланиш даражаси 87 фоизни ташкил этади. Кўплаб мактаблар, айниқса, чекка ҳудудлардаги таълим масканларида бир қатор фанлар бўйича малакали ўқитувчилар етишмаяпти. Шу муносабат билан педагог кадрлар тайёрлаш масаласи ҳақида эътиборимиз марказида туриши зарур.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри раҳбарлари ўз ҳудудидаги педагог кадрлар тайёрлайдиган университет ва институтлар билан жиддий ишлаши керак. Ушбу олий таълим даргоҳларининг профессор-ўқитувчиларига ипотека ва истеъмолад кредитлари ажратилиши, уларнинг соғлигини мустаҳкамлаш, санаторий ва курортларда даволанишни ташкил этиш масалалари шахсан ҳудуд раҳбарининг на-

зоратида туриши лозим. Чунки, эътибор қаратадиган бўлсак, жойлардаги ҳамма мутахассиснинг – фермер ёки инженерни оласизми, бошқа касб вакилларини оласизми, ҳаммасига эътибор ва ғамхўрлик қиладиган ташкилотлар бор. Фақат ўқитувчининг, ўқитувчи тайёрлайдиган институтларнинг, таъбир жоиз бўлса, жойларда “эгаси” йўқ.

Такрор айтаман, энди бу масала билан шахсан ҳокимлар шугулланган.

Бугунги тез ўзгараётган замонда, барча соҳаларда ходимларнинг билим ва малакасини мунтазам ошириб бориш ҳал қилувчи масалага айланган бир пайтда педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизими бу талаблардан орқада қолмоқда.

Халқ таълими вазирлигининг Абдулла Авлоний номидаги Халқ таълими тизими раҳбар ва мутахассис ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти бор. Минг афсуски, бу институтнинг исми ҳисмига мос эмас. Улуғ маърифатпарвар илгари сурган ва муваффақиятли амалга оширган гоғлар, замонавий таълим методикасини ишлаб чиқиш масалалари институт фаолиятида ўзининг амалий ифодасини топа олмаётганини айтишга мажбурмиз.

Шу муносабат билан мактаб директорлари ва ўқитувчиларининг малакасини ошириш тизимини таъқидий кўриб чиқиш зарур. Бу борада Абдулла Авлоний номидаги институт фаолиятини тубдан қайта ташкил этиш талаб этилади.

Мазкур таълим даргоҳи ҳудудлардаги университетлар ва педагогика институтлари билан биргаликда туман халқ таълими бўлими мудирлари ва мактаб директорларининг малакасини ошириш, ўқитишнинг замонавий методикаларини яратиш, масофавий таълим бериш масалаларини алоҳида эътибор қаратиши керак.

Соҳада рақобатни таъминлаш мақсадида нодавлат таълим ташкилотларини ҳам малака ошириш ва қайта тайёрлаш тизимига жалб қилиш вақти келди. Бу жараёнда ўқитиш харажатларини қоплаш учун Давлат бюджетидан маблағ йўналтирилади.

Ўрناق кўрсатган ўқитувчилар учун мажбурий малака ошириш талабларини бекор қилиш, уларнинг фаолиятини бевосита ўқувчиларни олган билим даражаси билан баҳолашни назарда тутиш лозим. Ўқувчилари халқаро фан олимпиадаларида голиб бўлган педагогларга олий малака тоифаси тўғридан-тўғри тақдим этилиши керак.

Эндиликда халқ таълими ходимларининг малакасини ошириш ва қайта тайёрлашнинг янги тизими жорий этилади. Яъни, ўқитувчилар бевосита малака ошириш марказларига бормасдан, масофадан туриб ўз касбий кўникмаларини доимий ривожлантириш имкониятига эга бўладилар. Бундан ташқари, таълим сифатини оширишга кўмаклашадиган ва ўқитувчиларнинг доимий касбий ривожланишига амалий ёрдам кўрсатадиган устоз-шоғирд тизими ташкил қилинади ва уларнинг меҳнати муносиб рағбатлантирилади.

Мактабларда информатика, кимё, хорижий тиллар каби фанлар бўйича ўқитувчилар етишмовчилигини бартараф этиш мақсадида педагогик бўлмаган йўналишлар бўйича олий таълим олаётган ёшлар учун қисқа муддатли педагогик курслар ташкил қилинади.

Муаллим ва ўқитувчиларнинг билими ва малакасини ошириш ҳақида гапирганда, бугун жамиятимизда долзарб бўлиб турган яна бир масалага тўхталиб ўтиш зарур, деб ўйлайман.

Айтинг-чи, ўқитувчи ўз устида ишлаши, билим ва маҳоратини ошириши учун қўшимча методик ёрдамни қаердан олади? Албатта, шу соҳага оид китоб ва қўлланмалардан, махсус педагогик нашрлардан олади.

Афсуски, биз кейинги йилларда “мажбурий обуна” баҳонасида ихтиёрий обунани ҳам йўқ қилдик. Бунинг натижасида мактаб ва олийгоҳларнинг ўқитувчи ва домалари ўзлари учун зарур бўлган газета ва журналлардан ажралиб қолди. Шундай аянчли ҳолга келдикки, ҳатто айрим раҳбарлар газета ўқимаслиги билан мақтанадиган бўлдилар.

Ўзингиз биласиз, дунёда компьютер технологияларини энг ривожланган давлатлардан бири бу – Япониядир. Лекин ушбу мамлакатда кунига 3-4 миллион нусxada нашр этиладиган газеталар борлигига нима дейсиз? Айтмоқчиманки, ҳаётимизда радио-телевидение, Интернет билан бирга босма нашрларнинг ҳам ўз ўрни бор.

Бугунги кунда босма нашрларни таълим муассасаларига, ўқитувчи-профессорларга етказиб бериш ҳам жиддий муаммага айланган. Чунки бу борада матбуот тарқатиш ва почта тизимининг фаолияти мутлақо талабга жавоб бермайди.

Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддатда босма матбуот нашрлари фаолиятини қўллаб-қувватлаш, хусусан, мактаб ва олийгоҳларни педагогик фаолият учун зарур нашрлар билан таъминлаш, уларнинг кутубхоналарини ўқув ва бадиий адабиётлар билан тўлдирish чора-тадбирларини ишлаб чиқсин ва амалга оширсин.

Ўқувчиларнинг қобилиятини юзага чиқариш, бўш вақтини мазмуни ташкил этишга қаратил-

ган беш муҳим ташаббус доирасида ҳам ижобий ишлар олиб борилмоқда. Бу борадаги амалий ҳаракатларни давом эттириш, айниқса, мусика ва санъат, ахборот технологиялари ва спорт тўғрараклари фаолиятини янада ривожлантириш, уларни зарур восита ва жиҳозлар билан тўлиқ таъминлаш алоҳида диққат марказида бўлмоғи лозим.

Ҳаммамизга аёнки, бугунги мураккаб глобаллашув даврида жамиятимизда миллий ғоя ва мафруравий иммунитетни кучайтириш, ёшларимизни турли зарарли ғоя ва таҳдидлардан асраш, уларни ўз мустақил фикрига эга, иродали, фидойий ва ватанпарвар инсонлар этиб тарбиялаш ҳар қачонгидан ҳам долзарб аҳамият касб этмоқда. Шу сабабли биз биринчи марта умумтаълим мактабларида “Тарбия” фанини жорий этмоқдамиз.

Маърифатпарвар бобомиз Абдулла Авлонийнинг асрий қадриятларимиз асосида яратган “Туркий “Гулистон” ёхуд ахлоқ” асари шарқона тарбиянинг ноёб қўлланмаси сифатида бугунги кунда ҳам ўзининг қадри ва аҳамиятини йўқотган эмас. Биз “Тарбия” фанининг назарий асосларини ишлаб чиқишда мана шундай бебаҳо асарлардан самарали фойдаланишимиз зарур.

Хабарингиз бор, бир йил олдин ўтказилган селектор йиғилишида халқ таълимини ривожлантириши умумийлиий мақсад, умумхалқ ҳаракати сифатида белгилаб олган эдик. Ушбу ҳаракат доирасида барча поғонадаги раҳбарлар ва уларнинг ўринбосарлари мактабларни оталиққа олган эди. Шундан сўнг ҳокимларимиз “урра-уррачилик” билан бир муддат мактабга киргандек бўлди, буни “ойнаи жаҳон”да намойиш ҳам қилди. Лекин шу билан тамом – мактаб эсимиздан чиқди.

Такрор айтаман, бугун мактабга кирмаган, мактабнинг, ёш авлоднинг дарду ташишлари билан яшамаган раҳбарни эртага ҳаётнинг ўзи қабул қилмайди.

Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам институционал ислохотлар олиб борилмоқда. Энди ҳокимлар иш вақтининг фақат 10-15 фоизини қишлоқ хўжалиги соҳасига сарфлайдиган шароит вужудга келмоқда. Қолган вақтда улар ижтимоий масалалар, аввало, таълим-тарбия, маънавият билан бевосита шугулланишлари лозим.

Мана, ҳар бир ҳоким ёки унинг ўринбосарлари ҳамма фермерларни номма-ном билади. Лекин мактаб директорларини, илғор синф раҳбарларини, фаол ўқитувчиларини-чи? Бугун бу борада қайси ҳокимни ибрат, намуна қилиб кўрсата оламиз? Афсуски, жавоб йўқ.

Шундан келиб чиққан ҳолда, ҳар бир вилоят, туман ва шаҳар ҳокими ҳафтада бир кунни албатта мактабга бағишлаши керак.

Мактаб муаммосига биринчи даражали масала деб қарашимиз лозим. Мактаб – фақатгина таълим берадиган маскан эмас, барчамиз учун юксак маънавият бешигига, фарзандларимизни болаликдан бошлаб касбга ўргатувчи даргоҳга айланиши зарур.

Жорий ўқув йилидан бошлаб профессионал таълим тизимида янги шаклдаги муассасалар тармоғи йўлга қўйилаётганидан барчангиз хабардорсиз. Жумладан, халқаро стандартларга мос 725 та профессионал таълим муассасаси – касб-ҳунар мактаби, коллеж ва техникумлар яқин кунларда ўз фаолиятини бошлайди. Уларда 200 мингдан ортиқ ўқувчилар бугунги талабларга жавоб берадиган ўқув дастурлари асосида таълим олади.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги халқаро меҳнат бозори талабларига жавоб берадиган кадрларни тайёрлаш, профессионал таълимнинг мазмуни ва сифатини ошириш дастурини ишлаб чиқсин. Ҳудудларнинг раҳбарлари эса битириб чиқаётган ёш мутахассисларни муносиб иш билан таъминлаш ҳақида бoш қотириши зарур.

Қадрли юртдошлар!

Бугунги кунда жаҳондаги нуфузли олий таълим муассасалари илм-фаннинг йирик ўчоқлари ҳисобланиши ҳеч кимга сир эмас. Шуни ҳисобга олиб, биз мамлакатимиз олий таълим тизимида туб ислохотларни амалга оширяпмиз. Янги-янги олий ўқув юртлари, дунёдаги етакчи университетларнинг филиаллари ташкил этилмоқда.

Мисол учун, сўнги 4 йилда мамлакатимизда 47 та янги олий таълим муассасаси, жумладан, хорижий университетларнинг филиаллари ташкил этилиб, олий ўқув юртларининг сони 125 тага етди.

Давлат-хусусий шериклик тизими асосида нодавлат олий таълим муассасалари фаолияти йўлга қўйилмоқда. Аҳоли фикрини ўрганган ҳолда, сиртки ва кечки таълим шаклларини қайта тикладик, қабул квоталари оширилмоқда. Мактаб битирувчиларини олий таълимга қамраб олиш даражаси 2016 йилги 9 фоиздан 2020 йилда 25 фоизга етган бўлса-да, биз бу ишларни янада кенгайтиришимиз зарур.

Профессор-ўқитувчиларнинг хориждаги олий таълим ҳамда илмий-тадқиқот масканларида малака ошириши ва стажировка ўташни таъминлайдиган механизм яратилди. Уларнинг ойллик иш ҳақи миқдори 2018 йилга нисбатан ўртача 2,5 баробар оширилди. Бу йилдан бошлаб 10 та олий

таълим муассасаси ўзини ўзи молиялаштириш тизимига ўтказилди.

Айни пайтда олий таълим соҳасида бир қатор муаммолар сақланиб қолаётганини таъкидлаш лозим. Бу муаммолар нималардан иборат? Уларни ҳал этиш учун қандай тадбирларни амалга оширишимиз керак?

Аввало, соҳада давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш, айниқса, ҳудудларда нодавлат олий ўқув юртларини ташкил этиш секин бормоқда. Мана, Фарғонада Корея билан, Хоразмда Малайзия билан ҳамкорликда олий ўқув юртлари ташкил этиляпти. Лекин, нима учун бошқа вилоятларда бундай ҳаракатлар сезилмаяпти?

Ақсарият битирувчиларнинг билим ва малакаси меҳнат бозори талабларига жавоб бермаётганини ҳам тан олишимиз керак. Маҳаллий таълим муассасаларида инновацион фаолият ҳамда тадқиқот натижаларини амалиётга жорий этиш даражаси жуда паст. Тизимда илмий даражали ўқитувчилар улуши ўртача 37 фоиз экани бизни қониқтирмайди. Ҳудудларда бу кўрсаткич янаям паст даражада сақланиб қолмоқда.

Олий таълим масканларини илмий лабораториялар билан жиҳозлаш, тизимда ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш даражаси ҳам паст эканини қайд этиш лозим.

Сир эмас, бугунги пандемия жуда кўп соҳалар қаторида соғлиқни сақлашнинг илм-фан йўналишида ҳам ҳали билимларимиз заиф эканини кўрсатиб қўйди. Барчамиз бундан жиддий хулоса қилишимиз керак.

Олий таълим тизимининг вазифаси фақат талабаларга дарс беришдан иборат эмас. Университет ва институтларимиз илм-фан соҳасида ҳам фаол ишлаши, ёшларни илмий ишларга, катта-катта лойиҳаларга жалб этиши керак. Ушбу муассасаларда илмий-тадқиқот ишларини янада ривожлантириш мақсадида илмий-техник дастурлар доирасида амалга ошириладиган лойиҳалар кўламини 3 баробар кенгайтириш, докторантурага қабул квоталарини 4 марта кўпайтириш зарур.

Бугун “рақамли иқтисодиёт” деган тушунча дунёда энг долзарб масалага айланганини барчамиз кўриб турибмиз. Айни пайтда ахборот технологиялари соҳасида чуқур билим ва малакага эга бўлган, улардан унумли фойдалана оладиган замонавий мутахассислар миллий иқтисодиётимиз учун ниҳоятда зарур. Барчамиз бу масалани чуқур англаган ҳолда, шу мақсадга эришиш учун жиддий ҳаракат қилишимиз шарт. Бу ишга бугун киришмасак, эртага кеч бўлади.

Вазирлар Маҳкамаси ушбу устувор вазифалар ижроси юзасидан алоҳида дастур ишлаб чиқиши зарур.

Муҳтарам дўстлар! Ёдингизда бўлса, давлат раҳбари сифатидаги менинг биринчи учрашувим 2016 йил 30 декабрда мамлакатимиз академиклари билан бўлиб ўтган эди. Бу пайтда Фанлар академияси муаммолар гирдобига ботиб қолган, унга охириги сайловлар 1995 йилда ўтказилган эди. Оқибатда ўтган давр мубайнида академикларнинг сони 2 баробар қисқариб, 63 нафар академик қолган эди, ҳолос.

Биз академияни, таъбир жоиз бўлса, реанимация ҳолатидан чиқариб, соғлом, тўлақонли фаолиятга қайтариш учун зарур амалий чораларни кўрдик. 32 нафар янги академик сайланди. Фанлар академиясининг фаолиятини давлат бюджетидан молиялаштириш тизими йўлга қўйилди. Бир қатор илмий-тадқиқот институтлари ва марказлар фаолияти қайта тикланди. Жумладан, 40 та илмий лаборатория замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Ушбу мақсадлар учун биргина Фанлар академиясининг институтларига қарийб 300 миллиард сўм маблағ йўналтирилди.

Биз жамиятимизда илм-фаннинг қадрини кескин ошириш, олимлар ва тадқиқотчилар учун шароит ва имкониятларни кенгайтириш йўлида жиддий ҳаракат қиялпмиз. Айни пайтда таъкидлаш лозимки, ўша учрашувда билдирилган ақсарият вазифа ва топшириқлар бугун ҳам долзарб бўлиб, уларни тўлақонли амалга ошириш учун барчамиз масъулимиз.

Фанлар академияси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги бир ой муддатда Ўзбекистонда илм-фан соҳаларини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси лойиҳасини киритсин.

Шахсан мен жонқуяр олимларимиз **буюк аждодларимизнинг илмий аъналарини муносиб давом эттирган ҳолда**, илм-фанны тараққиётимизнинг драйверига айлантириб, **мамлакат ривожига хизмат қиладиган муҳим кашфиётлар яратишларига** ишонаман.

Қадрли ватандошлар! Барчамиз яхши биламизки, инсоннинг онги ва дунёқарши, фикри ўзгармаса, жамият ўзгармайди. Жамият ўзгармаган жойда ҳеч қандай ижобий натижа ҳам, тараққиёт ҳам бўлмайди. Одамларнинг онгу тафаккурини ўзгарттирувчи куч эса, ҳеч шубҳасиз, аввало, ўқитувчи-мураббийлар, олийгоҳ домлалари, илм-фан арбоблари, маданият ва санъат, адабиёт намояндаларидир.

Бугун биз яшаётган жамиятга янги фикр, янги ғоя, энг муҳими, ислохотларни амалга оширишга қодир бўлган янги авлод кадрлари керак. Албатта, халқимизнинг мардона меҳнати, ўқитувчи ва мураббийларнинг жонбозлиги туфайли таълим соҳасини тубдан модернизация қилиш бўйича кўп иш қилдик. Лекин ҳаммамиз яхши тушунамизки, булар – катта мақсад йўлида ташланган дастлабки қадамлар, ҳолос.

Барчангиз гувоҳсиз, бугун замон шиддат билан ўзгариб, барча соҳалар қатори таълим тизими олдига ҳам ўта долзарб ва мурраккаб вазифаларни қўймоқда. Биз дунё миқёсидаги кескин рақобатга бардош бера оладиган миллий таълим тизимини яратишимиз зарур. Шу мақсадда, аввало, таълим масканларининг моддий-техник базасини, кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлаш, дарсликлар ва ўқув қўлланмаларини замон талаблари асосида такомиллаштириш, ўқув дастурлари ва стандартларини оптималлаштириш, соҳа ходимларининг иш ҳақини босқичма-босқич ошириб бориш, уларнинг машаққатли меҳнатини муносиб қадрлаш бундан буён ҳам доимий эътиборимиз марказида бўлади.

Бугун мен, аввало, таълим-тарбия соҳаси фидойиларига, барча юртдошларимизга мурожаат қилиб айтмоқчиман: **азиз дўстлар, биродарлар, агар интилсак, астойдил ҳаракат қилсак, ҳар қандай баланд маррани эгаллаш қўлимиздан келади. Биз маърифат борасида, таъбир жоиз бўлса, “илиги тўқ” халқмиз. Илм-фанга интилиш бизнинг қонимизда, бугунги тил билан айтганда, генимизда бор.**

Ҳаммамиз яхши тушунамиз, Учинчи Ренессанс пойдеворини яратиш –беш-ўн йилда бўладиган иш эмас. Бунинг учун, аввало, юзлаб, минглаб истеъдодли кадрлар, фидойи шахслар керак.

Биз Худо берган истеъдодга парварши зарурлигини, агар ўз вақтида шароит яратиб берилмаса, ҳар қандай иқтидор ҳам сўниб қолиши мумкинлигини яхши англаймиз.

Мана, Темурийлар даврини эслайлик, Ғазнавийлар, Хоразмшоҳлар, Навоийлар замонини ёдга олайлик. Агар давлат томонидан эътибор ва ҳоимийлик бўлмаса, ижодий муҳит яратиб берилмаса, улуғ алломаларимизнинг салоҳияти бу даражада ёрқин намоён бўлмас эди.

Бугун давлатимиз томонидан илм-фан, таълим ва тарбия, маданиятни ривожлантириш учун қанча куч, қанча маблағ керак бўлса, ҳаммасини топамиз. Қандай имконият зарур бўлса – яратамиз.

Баъзи одамлар, пандемия даврида шу гаплар зарурми, деб ўйлаши ҳам мумкин. Бундай тор қараш билан яшайдиган кишилар янглишади. Худо хоҳласа, коронавирус пандемияси ҳам эртами-кесами, албатта тарихга айланади.

Бу қачонки бошланган март ойидаёқ биз ушбу огир синовдан муносиб ҳолда, янада кучли бўлиб ўтишимиз керак, деб ўз олдимизга улкан вазифа қўйган эдик. Бугун ана шу мақсадларимиз аста-секин амалга ошмоқда. Биз барчамиз улуғ аждодларимиздан ибрат олиб, уларга муносиб бўлиб, доимо эзгу орзу-интилишлар билан яшашимиз керак.

Бугунги фурсатдан фойдаланиб, мен йил бошида Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномадаги бир фикрга эътиборингизни қаратишни ўринли, деб биламан. Яъни: **“Энг катта бойлик – бу ақл-заковат ва илм, энг катта мерос – бу яхши тарбия, энг катта қашшоқлик – бу билимсизликдир”.**

Чиндан ҳам, бугун биз улуғ ниятлар билан пойдевор қўяётган янги Уйғониш даври мамлакатимизда мана шундай улкан бойлик яратишга, халқимизнинг ҳаётини фаровон қилишга ва келгуси авлодларга ўзимиздан муносиб мерос қолдиришга хизмат қилади.

Ишонаманки, ўз тарихида не-не буюк ишларни шараф билан амалга оширган халқимизнинг интеллектуал ва маънавий салоҳияти, куч-қудрати ва олижаноб фазилатларига таяниб, ўз олдимизга қўйган улуғ ва эзгу мақсадларимизга албатта эришамиз.

Азиз муаллимлар, муҳтарам домлалар! **Мен янги Ўзбекистонни – обод ва фаровон, демократик мамлакатни барпо этишда сиз, муҳтарам педагогларни, профессор-ўқитувчиларни ўзим учун энг катта куч, таянч ва суюнч, деб биламан. Сизларнинг ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган фаолиятингизни қўллаб-қувватлаш, сизлар учун муносиб меҳнат ва турмуш шароити яратиб беришни Президент сифатида**

Меҳр-саховатли кишилар тақдирланди

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 26 августдаги фармонида кўра, "Меҳр-саховат" кўкрак нишони билан мукофотланганлар орасида вилоятимиздан ҳам кўплаб тиббиёт ходимлари, тадбиркорлар, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари бор.

Вилоят ҳокимлигида ушбу мукофотни тантанали топшириш маросими ўтказилди.

Вилояти ҳокими Э.Турдимов бу йил жаҳон миқёсида кенг тарқалиб, глобал муаммага айланган коронавирус пандемияси даврида кўплаб соҳа вакиллари юксак фидойилик кўрсатиб меҳнат қилаётганини таъкидлади. Синовли кунларда тадбиркорлар, саховатли кишилар кўмагида аҳолининг ижтимоий муҳофазага муҳтож қатламига моддий ва маънавий ёрдам кўрсатишмоқда. Ана шу ишларда фидойилик кўрсатган юрдошларимиз ва хорижий фуқароларни эътироф этиш, рағбатланти-

риш мақсадида давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 26 майдаги фармони билан "Меҳр-саховат" кўкрак нишони таъсис этилди.

Маросимда самарқандлик 33 нафар тиббиёт ходимлари, тадбиркорлар ва саховатли кишиларга кўкрак нишонлари тантанали топширилди.

– Икки йил олдин "Хайрия ишлари" фондиди ташкил қилганимиз, – дейди Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти иқтисод йўналиши магистранти Ширин Мирзаева. – У вақтда бундай оммавий хайрия тадбирлари йўқ эди. Қўлимиздан келганча эҳтиёжманд оилаларга ёрдам кўрсатиб келаётган эдик. Пандемия даврида кўмакка муҳтож оилалар сони ортди. Бор имкониятимизни ишга солиб кам таъминланган оилаларга, ёлғиз оналарга, боқувчисини йўқотган болаларга озик-овқат, кийим-кечак тарқатдик. Уларни таъмирлаш ишларига ёрдамлашдик. Энг муҳими, оғир шароитда халқимизга нафимиз теги, шундан хурсандимиз. "Меҳр ва саховат" кўкрак нишони билан тақдирлашларини кутмаганимиз. Бу бошлаган ишимизни янада ривожлантиришга ундайди.

Театрда Беҳбудий музейи очилди

Вилоят мусиқали драма театрида маърифатларвар жадид Маҳмудхўжа Беҳбудийнинг фаолияти, ижоди ва саҳналаштирган асарлари тарихи акс этган музей ташкил этилди.

Шу муносабат билан ўтказилган онлайн конференцияда бу йил мамлакатимизда Маҳмудхўжа Беҳбудий таваллудининг 145 йиллиги кенг нишонланаётгани буюк маърифатпарвар бобомиз маънавий меросини ўрганиш, кенг тарғиб этишга хизмат қилиши таъкидланди.

– Маҳмудхўжа Беҳбудийнинг

"Падаркуш" драмаси билан театримизга тамал тоши қўйилганидан фахрланамиз, – дейди театр расмони Баҳром Сафоев. – Қайси вилоятга бормайлик Самарқанд театри, ижодий муҳити, албатта, бобомиз номи билан бирга эътироф этилади. Қувонарлиси, театримизнинг ёш режиссёри Мурод Турдиев томонидан "Дебют" фестивали учун 1914 йилда саҳналаштирилган "Падаркуш" драмаси эндиликда театрда қайта намойиш этилмоқда. Тўғри,

Президентимизнинг кеча қабул қилинган фармонида кўра, халқимизнинг озодлиги ва фаровон ҳаётини таъминлаш йўлида фидокорлик кўрсатиб, миллий таълим ва тарбия тизимини яратишга беқиёс ҳисса қўшган улуг маърифатпарварлар қаторида Маҳмудхўжа Беҳбудий ҳам "Буюк хизматлари учун" ордени билан тақдирланди.

ушбу асар республикамизнинг ақсарият театрларида талқин этилган, аммо ёш режиссёр мазкур спектаклда Беҳбудий образини ҳам саҳнага олиб чиқмоқда.

Театр биносидан ташкил этилган мазкур музейдан жадидчи олим ҳаёти акс этган суратлар, халқни маърифатли қилишга қаратилган мақолалари, театр саҳнасида қўйилган "Падаркуш" драмасидан фотолавларлар, ушбу спектаклда фойдаланилган либослар ва эскизлар ўрин олган.

Тадбирда театр жамоаси томонидан Маҳмудхўжа Беҳбудий ҳаёти, унинг сирли ўлими, халқимизни маърифатли қилиш йўлида олиб борган ишлари ҳақидаги қисқа метражли ҳужжатли фильм намойиш этилди.

Қўшрабтдаги 4-сектор тажрибаси тўғрими?

Тадбиркорлик ривожланса бандлик таъминланади

Қўшрабт туманида аҳоли хонадонларининг тарқоқ жойлашгани ва бошқа омиларга кўра вилоятнинг бошқа ҳудудларига нисбатан тадбиркорлик яхши ривожланмаган. Бироқ тоғли туманда ҳам ишлаш, ўз бизнесини йўлга қўяман, деган ёшлар топилди. Тумандаги 4-секторда уларни қўллаб-қувватлаш ва тегишлича ёрдам кўрсатиш борасида бирмунча ижобий ишлар амалга оширилмоқда.

Мирзохид Беккулов "Работ-политейшн" масъулияти чекланган жамияти раҳбари. Интилувчан бу ёш йигит 6 нафар тенгдошини иш билан таъминлаган. Улар билан бирга 16 хил ўлчамдаги 13 турдаги резина қувурлар тайёрлашни йўлга қўйган.

– Ўзингизни қийнаётган ёки ўйлантираётган масалада сектор раҳбарининг қўл телефонига 24 соат давомида қўнғирок қилишингиз мумкин, – дейди М.Беккулов. – Буни ўз тажрибамда синаб кўрганман.

Корхонамиздаги замонавий технологиялар йилига 100 тонна гранулини қайта ишлаб, тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга. Технолодик ускуналарни келтириб ўрнатганимиз, умуман, ишни ташкил қилишимизда сектор мутасаддиларининг ёрдами катта бўлди. Хусусан, сектор раҳбари – давлат солиқ инспекцияси бошлигининг кўмаги билан "Ёшлар келажигимиз" жамғармасидан 260 миллион сўм

имтиёзли кредит олдик.

Сектор раҳбари билан суҳбатимиз давомида маълум бўлишича, ҳудудда ишсиз аҳоли, жумладан, хотин-қизлар ва ёшлар бандлигини таъминлаш бўйича алоҳида режа-жадвал тузилган. Анвар Холиқов ҳам мазкур режа асосида олиб борилган ишлар самараси ўлароқ, тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиб, 6 нафар хотин-қизнинг бандлигини таъминлаган.

– Бизнес қиламан, деб аукцион савдоси орқали ер сотиб олиб, қурилиш қилдим, – дейди А.Холиқов. – Бироқ бор сармоямни сарфлаб, ишни давом эттиришда қийналиб қолдим. Сектор қотиби "Ёшлар келажигимиз" жамғармасидан 250 миллион сўм имтиёзли кредит олишимга ёрдам берди. Бу маблағга замонавий технолодик ускуна ва тикув машиналари олиб келдик.

Корхонада Навоий кон металлургия комбинатининг буюртмаси асосида ойига 40 мингтагача махсус ниқоб тайёрланапти. Ёш тадбиркор мутасаддиларнинг кўмаги билан бўш турган хоналарда савдо ва маиший хизмат кўрсатишни йўлга қўйишни режалаштирмоқда. Бу лойиҳалар келгусида яна ўнлаб иш ўринлари яратилишига хизмат қилиши таъминланади.

Ё.МАРҚАЕВ,
Б.МУСТАНОВ (фото).

Хеч ўйлаб кўрганмисиз, бир ўқитувчи синфдаги ўқувчиларнинг ҳаммасини аёлчи қилиб ўқитиши мумкинми? Мантиқан ўйлаганда мумкин, лекин амалда жуда қийин, агарда иқтидорли ўқувчилар танлаб олинмаган бўлса. Мен эса ҳаётда бунинг исботини кўрганман. Ўқувчисини билимга қизиқтириш, унинг иқтидорини юзага чиқариш ўқитувчининг маҳорати, тажрибаси билан бирга таълимга ўзгача ёндашуви ҳам боғлиқ экан.

Синфимиз қандай аёлчи бўлган?

1987 йилда Пайариқ туманидаги 30-ўрта мактаб (ҳозирги 84-мактаб)га илк бор қадам қўйганимиз. Биринчи ўқитувчимиз Сабоҳат опа Худойбердиева биз, 33 нафар болага ҳарф ўргатишда ўйин усуллари билан, оддий ҳаётини мисоллардан фойдаланарди. Ўша пайтларда хонадонларда видеомагнитофон йўқ, колхоз клубида қўйиладиган киноларга боришга ёшлик қиламиз, телевизорда ҳар замонда бериладиган "Ну погоди"ни кўрамиз, холос. Ўқитувчимиз билимли, яхши ўқиган ўқувчиларни ҳафтада, ойда бир марта ўйига олиб бориб "Алибобо ва қирқ қароқчи", "Оловуддиннинг сеҳрли чироғи" ва бошқа расми киноларни қўйиб берарди. Гарчи овозсиз бўлса-да, кетма-кет расмлардан иборат кинони кўриш учун синфдаги барча ўқувчилар яхши ўқишга ҳаракат қиларди. Ўша пайтда транспорт кам бўлса-да, узокдаги музейларга олиб борарди, кўпинча далаларга чиқиб, табиат қўйнида дарс ўтарди. "Аёлчи ўқувчи", "аёлчи парта", "аёлчи қатор"ларга бериладиган юлдузча, ракета макетлари ҳам ўқишга бўлган қизиқишимизни оширган. Математиканин қийин мисолларини оддий усулларда ечишни, матнни тез ва ифодали ўқиш қоидаларини, расм, табиат, меҳнат, ўқиш фанларини яхши ўзлаштириш учун тасаввур қилишни ўргатарди. Ўқув йилини аёлга битирганларни

кўшимча рағбатлантириб, совғалар берарди.

Ўқувчининг билим пойдевори мустаҳкам бўлса, кейинчалик илм олишида ҳам қўл келаркан. Сабоҳат Худойбердиевадан олган тўрт йиллик сабоғимиз мактабни битирганимизча асқотди. Юқори синфга ўтганимизда ҳам ўқитувчилар «А» синфни мен оламан», деб талашишарди.

Биринчи ўқитувчимизнинг меҳнатлари, қалбимизда илмга қизиқиш уйғота олгани туфайли қишлоқ мактабини битирган синфдошларимнинг ақсарияти турли олийгоҳларга ўқишга кирди. Бир ўқитувчининг маҳорати билан синфдаги 33 нафар ўқувчи аёло баҳога ўқидик. Фақат биз эмас, ўқитувчимизнинг биздан олдинги ва кейинги ўқувчилари ҳам шундай аёлчи бўлишган. Мактабни битирганимизга 20 йилдан ошди, лекин ўша пайтда ўрганганларим ҳамон ёдимда.

Ҳозир биринчи ўқитувчимиз пенсияда, фарзанду набиралар ардоғида бўлса-да, маслаҳат сўраб келган ёш ўқитувчилардан ёрдами аямайди, тажрибаларини ўргатади. Ҳаётда нимагаки эришган бўлсақ, устозларимизнинг машаққатли меҳнати самарасидир. Бизга ҳаётда асқотадиган нимаики ўргатган барча устозларимизни касб байрамлари билан чин қалбимдан табриқлайман!

Ўктам ХУДОЙБЕРДИЕВ.

Туманларда интернетдан фойдаланиш марказлари ташкил этилди

Олий таълим муассасаларида таълим жараёнлари онлайн давом этмоқда. Талабалар шундай қилинган ёшлар аввалига аънавий тарзда машғулот ўтиши ҳақида хабарлар тарқалганди. Эндиликда улар учун ҳам дарс жараёни масофадан йўлга қўйилиши маълум қилинди. Вилоятимиздаги олий таълим муассасаларида бу жараён қандай бошланмоқда, ҳали ўзи қирган олий таълим муассасасини кўрмаган талабалар учун онлайн машғулотлар қандай кечади?

–Филиалимизга бу йил саккиз йўналиш бўйича 400 нафар талаба қабул қилинди, – дейди Тошкент давлат иқтисодиёт университети Самарқанд филиали директори ўринбосари Фарҳод Ахроров. – Германия, Латвия ва Россия давлатлари билан ҳамкорликдаги кўшма таълим дастурлари бўйича 75 нафар ёшлар ўқийдиган бўлди. Айти кунларда улар

учун танишув ҳафталиклари бошланди. Яъни биринчи босқич талабаларига институтимиз фаолияти таништирилиб, масофавий таълим бўйича тушунча берилмоқда. Ҳар бир гуруҳга бириктирилган ўқитувчилар талабалар билан боғланиб, алоқада бўлиб турибди. Биринчи курс учун мўлжалланган ўқув режасидаги дарсларнинг барчаси зарур

платформаларга жойлаштирилди.

Интернет султ ишлайдиган ҳудудлардан қабул қилинган талабалар учун ҳам шароит яратилган. Хусусан, ҳар бир туманда интернет алоқаси яхши бўлган ҳудуддаги касб-хунар таълими муассасаларида масофавий таълим марказлари ташкил этилган. Талаба яшайдиган қишлоқда интернет тезлиги паст бўлса, у ушбу марказга келиб, бемалол онлайн машғулотларда иштирок этиши, модуль тизимига кириб, машғулотларни юклаб олиши мумкин. Марказлар ташкил этилгани туфайли айти кунларда талабаларнинг дарс машғулотларида иштирок этиши 92 фоизни ташкил этмоқда.

Гулрўх МҶМИНОВА.

8 мусиқа ва санъат мактабида аънавий дарслар бошланди

Устоз нафақат қўлимизга қалам тутиб ҳарф ўргатади, балки бизга хунар, спорт, санъатдан ҳам сабоқ беради. Бу борада болалар мусиқа ва санъат мактабларининг алоҳида ўрни бор.

Бугунги кунда вилоятимиздаги 30 та болалар мусиқа ва санъат мактабида 8147 нафар ўқувчи фортепиано, торли чолғулар, дамли зарбли ва халқ чолғулари, аънавий чолғу ижрочилиги, эстрада чолғу ижрочилиги, академик хонандлик, хореография, тасвирий санъат, амалий санъат, бахшичилик каби йўналишларда таҳсил олмақда.

Уларга 1315 нафар мутахассис-ўқитувчилар сабоқ берамоқда. Республика махсус комиссияси қарорига кўра, карантин қоидалари юмшатишга, вилоятимиздаги 8 болалар мусиқа ва санъат мактаби аънавий тарзда ўқув йилини бошлади. Улар-

да 300 нафардан ортиқ ўқитувчилар таълим бермоқда.

– Мусиқа ва санъат болаларнинг беғубор қалбига эзгу фазилатларни сингдиришда муҳим аҳамият касб этади, – дейди Самарқанд шаҳридаги 6-сон болалар мусиқа ва санъат мактаби раҳбари Хайрулла Ниёзқулов. – Карантин вақтида ҳам 40 нафар ўқитувчиларимиз болаларга онлайн дарс ўтди. Бугунги кунда мактабимизда 11 йўналишда дарсларимизнинг 75 фоизи аънавий тарзда ташкил этилди. Қолган 25 фоиз ўқувчиларнинг ота-оналари истакларига кўра, машғулотлар онлайн тарзда давом этмоқда. Албатта, дарсларимиз карантин қоидаларига риоя қилинган ҳолда, яқка тартибда ҳамда жамоавий дарслар 5 нафардан ошмаган ҳолда ташкил этиляпти.

Вилоят маданият бошқармаси маълумотида кўра, бошқа болалар мусиқа ва санъат мактабларида ҳам дарслар босқичма-босқич аънавий ташкил этилади.

Насиба ЖОНТЎРАЕВА.

ЖАМИЯТ

Самарқанд давлат тиббиёт институтида «Хотин-қизларни таълим ва зўравонликдан ҳимоя қилиш ҳамда гендер тенглик» мавзусида онлайн конференция бўлиб ўтди. Институт хотин-қизлар масалалари бўйича маслаҳат кенгаши томонидан ташкил этилган конференцияда вилоятдаги барча олий таълим муассасаларининг хотин-қизлар билан ишловчи ходимлари, профессор-ўқитувчилар ва талаба-ёшлар ZOOM дастури орқали иштирок этди. Конференцияни институт ректори Ж.Ризаев олиб борди.

Қиз болага кўтарилган қўл жамиятга қаратилган ўқдир

Самарқанд вилоят прокуратураси бўлим прокурори И.Собиров, Самарқанд шаҳар 3-сон ИИБ катта инспектори З.Шарапова зўравонликка учраган хотин-қизларнинг ҳуқуқий ҳимояси бўйича мамлакатимизда амалда бўлган қонунчилик ва унинг ижроси ҳақида сўз юритди.

- Зўравонликка учраган хотин-қизлар биринчи галда руҳий далдага муҳтож бўлади, - дейди Са-

марқанд шаҳар аёллар ижтимоий мослашув маркази маслаҳатчиси Г.Хусайнова. - Шунинг учун марказимизга мурожаат қилаётганларга аввало, руҳшунос, тажрибали онахонлар ёрдам кўрсатади. Тиббий, ҳуқуқий жиҳатдан кўмак берилади. Фаолиятимдан келиб чиққан хулосаларим шундан иборатки, хотин-қизларни зўравонликдан ҳимоялаш фақатгина улар бу ҳолатга тушгандан сўнггина

амалга ошириладиган жараён эмас. Аввало, ҳар бир оилада, таълим муассасасида бу йўналишда ишлаш керак, қиз болага қўл кўтариш фақат оиладаги нотинчлик эмас, жамиятдаги нотенгликни келтириб чиқаришини ўқитишимиз лозим.

Конференцияда хотин-қизлар билан ишловчи мутасаддилар ҳуқуқни муҳофаза этувчи ташкилотлар вакилларидан соҳага оид саволларига жавоб олишди.

Гавҳар ХУДОЙБЕРДИЕВА,
институт хотин-қизлар маслаҳат кенгаши раиси.

SOSда байрам тадбири

Ўзбекистон SOS болалар маҳаллалари уюшмаси вилоят филиалида ҳам ўқитувчи ва мураббийларнинг касб байрами муносабати билан тадбир ташкил этилди.

Филиалда меҳнат қилаётган бир гуруҳ педагог ходимларга таълим, фан ва маданият ходимлари касба уюшмаси Самарқанд шаҳар кенгаши томонидан байрам совғалари топширилди. Шунинг-

дек, шаҳардаги таълим муассасаларида меҳнат қилаётган 1200 нафардан ортиқ ўқитувчи ва мураббийларга ҳам касба уюшмаси томонидан совғалар улашилди.

Баҳром МАМАТҚУЛОВ.

ШУ ОЙДА ТАВАЛЛУД ТОПГАНЛАР

- 1 октябрь**
Жўрақул САТТОРОВ – 1938 йилда Каттақўрғон туманида туғилган. Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги.
- 2 октябрь**
Умида ЖўРАЕВА – 1992 йилда Самарқанд шаҳрида туғилган. Зулфия номидаги Давлат мукофоти лауреати.

РЕКЛАМА, E'LONLAR, BILDIRISHLAR / Газетамиз ҳафтада уч марта – сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чоп этилади / Газетада чоп этилаётган реклама ва эълонлар тезкор, самарали ва ҳамёнбон / МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 66-233-91-56

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Самарқанд давлат университети 2020-2021 ўқув йили учун тест дастурига асосланган махсус кундузги тайёрлов марказига тингловчилар қабул қилади.

Тайёрлов марказига ўрта мактабни битирган ёшлар, муддатли ҳарбий хизматни ўтаб келган фуқаролар, умумий ўрта таълим мактабларининг 10, 11-синф ўқувчилари ҳамда академик лицейларнинг битирувчи курсларида ўқиётган ўқувчилар шартнома асосида қабул қилинади.

Тайёрлов марказида: физика, математика, амалий математика ва информатика, механика, иқтисодиёт, кимё, биология, экология, тиббиёт, география, ўзбек филологияси, тарих, ҳуқуқшунослик, миллий ғоя ва маънавият асослари, ижтимоий иш, рус филологияси, бошланғич таълим, педагогика ва психология, мактабгача таълим, психология ҳамда чет тили (инглиз, немис, француз тиллари) йўналишлари бўйича ўзбек ва рус гуруҳларига тингловчилар қабул қилинади.

Тайёрлов марказига кирувчилар куйидаги ҳужжатларни топширадилар:

- ректор номига ариза;
- шартнома (тўлов нақд, пул кўчириш ёки пластик карточка орқали амалга оширилади);
- маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси);
- 4 донга 3,5x4,5 см. ўлчамдаги фотосурат;
- паспорт нусхаси.

Тайёрлов марказига ҳужжатлар **2020 йил 25 октябргача қабул қилиниб, 26-31 октябрь кунлари** тест-сўхбат ўтказилади. Тайёрлов марказида машғулотлар 1 ноябрдан бошланади. Марказда ўқиш муддати 9 ой.

Дарсларни университетнинг кўп йиллик тажрибага эга бўлган профессор-ўқитувчилари олиб борадилар.

Тайёрлов марказини тугатганлар Ўзбекистон Республикаси

Самарқанд давлат университети жамоаси барча ҳамкасбларини **1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни** билан самимий табриқлайди.

ликаси олий ўқув юртларининг 1-курсларига умумий қоидалар асосида қабул қилинади.

ЭСЛАТМА: Тайёрлов марказидаги дарслар тест блокларидаги мутахассисликларга мос фанлар дастури асосида олиб борилади.

Мурожаат учун манзил: Самарқанд шаҳри Университет хиёбони, 15-уй. Тайёрлов маркази деканати (Физика факультети, 2-қават, 27-хона).

Телефонлар: 66-239-12-94, 90-656-09-19, 93-729-01-41.

«SAM TRANS GOLD SAVDO SERVIS»

масъулияти чекланган жамияти 2020 йил 30 октябрь соат 11:00 да ўтказиладиган ОЧИҚ АУКЦИОН САВДОСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

1. Аукцион савдосига АТБ "Асака банк" Самарқанд вилоят филиалининг 2020 йил 28 сентябрдаги 21/4184-сонли мурожаат хатига асосан «**КЕЙС-2166**» русумли, 1996 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рақами 30 FA 986 бўлган комбайн 114 902 250 сўм ҳамда «**CLASS DOMINATOR-130**» русумли 2007 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рақами 30 FA 985 бўлган комбайн 104 583 300 сўм бошланғич баҳорлар билан очик аукцион савдосига қўйилмоқда.

Аризалар расмий иш кунлари соат 10:00 дан 18:00 гача қабул қилинади

(13:00 дан 14:00 гача тушлик вақти).

Юқоридаги мулк 2020 йил 30 октябрь кунини сотилмаган тақдирда, уларнинг тақририй аукцион савдолари **2020 йил 10 ва 25 ноябрь** кунлари соат 11:00 да бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз. Аризаларни қабул қилиш савдо кунига бир кун қолганда тўхтатилади. Савдо ғолибига беш иш кунини ичида сотувчи билан олди-сотди шартномаси тузиш мажбурияти юклатилади.

Юқоридаги мулкларнинг аукцион савдосида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузи-

ладиган закатат келишувга асосан, мулк бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатат пулини «SAM TRANS GOLD SAVDO SERVIS» МЧЖнинг АТБ "Капиталбанк" Самарқанд филиалидаги куйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: Х/р: 20208000200775803001, МФО: 01061, СТИР: 304888015.

Аукцион савдоси ўтказиладиган манзил: Самарқанд шаҳри Мирзо Улуғбек кўчаси 91-“А” уй. Телефон: 66-234-36-50, 91-522 74 09.

«SAMARKAND DILLER RIELTOR SERVICE»

масъулияти чекланган жамияти 2020 йил 31 октябрь соат 11:00 да ўтказиладиган ОЧИҚ АУКЦИОН САВДОСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Аукцион савдосига АТБ "Асака банк" Самарқанд вилоят филиалининг 2020 йил 28 сентябрдаги 21/4184-сонли мурожаат хатига асосан Пайариқ тумани Пайариқ шаҳри Алишер Навоий маҳалласи Увайсий кўчаси ҳудудида жойлашган кадастр рақами 14:09:12:03:01:0709:0001 бўлган қурилиш ости майдони 310,72 кв.метр, фойдали майдони 267,26 кв.метр бўлган "Маъмурий бино" бошланғич баҳоси - 441 416 000 сўмда очик аукцион савдосига қўйилмоқда.

Аризалар расмий иш кунлари соат 10:00 дан 18:00 гача қабул қилинади

(13:00 дан 14:00 гача тушлик вақти).

Юқоридаги мулк 2020 йил 31 октябрь кунини сотилмаган тақдирда, унинг тақририй аукцион савдолари **2020 йил 11 ва 26 ноябрь** кунлари соат 11:00 да бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз. Аризаларни қабул қилиш савдо кунига бир кун қолганда тўхтатилади. Савдо ғолиби деб топилган шахсларга беш иш кунини ичида сотувчи билан олди-сотди шартномаси тузиш мажбурияти юклатилади.

Юқоридаги мулкнинг аукцион савдосида қатнашиш учун талабгорлар савдо

ташкилотчиси билан тузиладиган закатат келишувга асосан, мулк бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатат пулини «SAMARKAND DILLER RIELTOR SERVICE» МЧЖнинг АТБ «Капиталбанк» Самарқанд филиалидаги куйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: Х/р: 20208000900574382001, МФО: 01061, СТИР: 303746604.

Аукцион савдоси ўтказиладиган манзил: Самарқанд шаҳри Мирзо Улуғбек кўчаси, 91-“А” уй. Телефонлар: 66-234-36-50, 91-522-74-09.

ДАЪВОЛАР БЎЛСА

Самарқанд шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекциясидан 2006 йил 21 февралда 2043 реестр рақами билан рўйхатга олинган «AZARIL-MNX» хусусий корхонаси (қисқартирилган номи: "AZARIL-MNX" ХК) корхона ягона таъсисчисининг 2020 йил 30 сентябрдаги қарорига асосан ихтиёрий равишда тугатилмоқда.

Шу муносабат билан унга билдириладиган барча эътирозлар газетада эълон чоп этилгач, икки ой давомида қабул қилинади.

Корхонанинг почта манзили: Ўзбекистон Республикаси Самарқанд вилояти Самарқанд шаҳри Огаҳий кўчаси, 2-уй.

Корхонанинг солиқ тўлайдиган идентификацион рақами (СТИР): 206141947.

Самарқанд шаҳар давлат хизматлари марказидан 2020 йил 8 сентябрда 889094 реестр рақами билан рўйхатга олинган «SAM-DONIYORBEK» оилавий корхонаси (қисқартирилган номи: «SAM-DONIYORBEK» ОК) корхона ягона таъсисчисининг 2020 йил 30 сентябрдаги қарорига асосан ихтиёрий равишда тугатилмоқда.

Шу муносабат билан унга билдириладиган барча эътирозлар газетада эълон чоп этилгач, икки ой давомида қабул қилинади.

Корхонанинг почта манзили: Ўзбекистон Республикаси Самарқанд вилояти Самарқанд шаҳри Катта Ўзбек тракти кўчаси, 12-уй.

Корхонанинг солиқ тўлайдиган идентификацион рақами (СТИР): 307704312.

Ургут туманидаги «BINOKOR QURUVCHI» хусусий корхонаси (СТИР: 204237574) тугатилиб, «SHOXRUZ STROY-BUILDING» масъулияти чекланган жамиятига (СТИР: 306760364)

қўшилмоқда. «SHOXRUZ STROY-BUILDING» масъулияти чекланган жамияти «BINOKOR QURUVCHI» хусусий корхонасининг барча ҳуқуқ ва мажбуриятлари бўйича ҳуқуқий вориси ҳисобланади. Шу муносабат билан унга билдириладиган барча эътирозлар газетада эълон чоп этилгач, бир ой давомида қабул қилинади.

Манзил: Ургут тумани Қуйи Тегана кишлоғи.

Самарқанд туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Абдуллаев Нодир Джамолиддинович нотариал идорасида марҳум Абдуллаев Ўлмасга (2006 йил 23 мартда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Абдуллаев Нодир Джамолиддинович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд тумани У.Самиев кўчаси, 1-уй.

Самарқанд туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Ахтамов Эркинжон Толибжонович нотариал идорасида марҳум Эшонкулов Умедкул Кувватовичга (2020 йил 26 мартда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Ахтамов Эркинжон Толибжонович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд тумани Андижони маҳалласи.

Пайариқ туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Ортиқбоев Азиз Азаматович нотариал идорасида марҳум Данабаев Тайиржон Равшановичга (2019 йил 24 майда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилган. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Ортиқбоев Азиз Азаматович нотариал идорасига

мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Пайариқ тумани Челақ шаҳарчаси Истиқлол кўчаси, 73-уй.

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Нарзуллаева Лола Шукруллаева нотариал идорасида марҳум Халиков Набига (2014 йил 6 январда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Нарзуллаева Лола Шукруллаева нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Нодирабегим кўчаси, 5/1-уй.

Тойлоқ туманидаги 34-умумий ўрта таълим мактабидан 2006 йилда Хайдарова Насиба Химатовна номига берилган U № 0086815 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тойлоқ туманидаги 34-ўрта мактабдан 1996 йилда Ишонкулов Аслам Акбарович номига берилган UZA № 025838 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд молия-иқтисодиёт коллежидан 2014 йилда Зубайдуллаев Комилжон Насрилович номига берилган рўйхат рақами 136, К № 3201390 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тойлоқ туманидаги 49-умумий ўрта таълим мактабидан 2009 йилда Яхьяева Мохинур Нурмухаммадовна номига берилган O`R-SH № 0958764 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Булунғур туманидаги 49-умумий ўрта таълим мактабидан 2009 йилда Яхьяева Мохинур Нурмухаммадовна номига берилган O`R-SH № 0958764 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд шаҳрида 28-умумий ўрта таълим мактабидан 2006 йилда Эргашев Шаҳзод Шерназар ўғли номига берилган U № 6888365 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Паст Дарғом туманидаги 95-умумий ўрта таълим мактабидан 2006 йилда Одилов Диёр Улугмуратович номига берилган O`R-SH № 0375508 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Каттақўрғон шаҳридаги 2-ўрта мактабдан 1996 йилда Саидова Эргашой Хамидовна номига берилган UZI № 242088 рақамли таянч маълумот тўғрисидаги гувоҳнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд вилоят техник инвентарлаш идорасидан 1993 йилда Алимарданов Илхом Муртазаевичга қарашли Самарқанд шаҳри Зарафшон маҳалласи, Зухал (собик Разведочная) кўчаси, 1-уй учун берилган ўй режаси китоби ва 1993 йил 23 декабрда тузилган олди-сотди шартномасининг асл нусхаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Иштихон туманидаги 49-умумий ўрта таълим мактабидан 2019 йилда Норқулов Чингизбек Хусниддин ўғли номига берилган UM № 0218155 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд Сиеб тиббиёт коллежидан 2020 йилда Салоҳитдинова Гулмира Санъатовна номига берилган рўйхат рақами 1085, К № 5886888 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тойлоқ туманидаги 28-умумий ўрта таълим мактабидан 2006 йилда Эргашев Шаҳзод Шерназар ўғли номига берилган U № 6888365 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Паст Дарғом туманидаги 95-умумий ўрта таълим мактабидан 2006 йилда Одилов Диёр Улугмуратович номига берилган O`R-SH № 0375508 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Каттақўрғон шаҳридаги 2-ўрта мактабдан 1996 йилда Саидова Эргашой Хамидовна номига берилган UZI № 242088 рақамли таянч маълумот тўғрисидаги гувоҳнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд вилоят техник инвентарлаш идорасидан 1993 йилда Алимарданов Илхом Муртазаевичга қарашли Самарқанд шаҳри Зарафшон маҳалласи, Зухал (собик Разведочная) кўчаси, 1-уй учун берилган ўй режаси китоби ва 1993 йил 23 декабрда тузилган олди-сотди шартномасининг асл нусхаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Иштихон туманидаги 49-умумий ўрта таълим мактабидан 2019 йилда Норқулов Чингизбек Хусниддин ўғли номига берилган UM № 0218155 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд Сиеб тиббиёт коллежидан 2020 йилда Салоҳитдинова Гулмира Санъатовна номига берилган рўйхат рақами 1085, К № 5886888 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тойлоқ агротадбиркорлик касб-ҳунар коллежидан 2018 йилда Равшанова Юлдуз Шўхрат кизи номига берилган рўйхат рақами 347, К № 5123155 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Вилоят касба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси кенгаши жамоаси Ўзбекистон Муслмонлари идораси раиси, муфтий Усмонхон Алимовга уқаси

Бадриддинхон АЛИМОВнинг вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти ижтимоий фанлар кафедраси жамоаси кафедра доценти

Сайфулла СУЮНОВнинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига ҳамдардлик билдиради.

Самарқанд давлат тиббиёт институти жамоаси 1-сон ички касалликлар кафедраси собиқ доценти

Фарҳод ҒУЛОМОВнинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига таъзия изҳор этади.

Вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази жамоаси мактабгача, бошланғич ва махсус таълим методикалари кафедраси ўқитувчиси Дилафрўз Жўраевага онаси

Жумагул ЖўРАЕВАНнинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

БАЙРАМ ШУКУҲИ

Тойлоқ туманидаги 20-умумий ўрта таълим мактабининг бошланғич таълим ўқитувчиси Маҳбуба Раҳматовани тумандаги Пайшанбасиёб маҳалласида яшовчи фуқароларнинг кўпчилиги ана шундай эъзозлашади.

Менинг биринчи ўқитувчим

Ўттиз бир йилдан буён ушбу таълим даргоҳида мактабга илк қадам қўйган болажонларга хат-савод ўргатиб, уларнинг ўқиш-изланишга бўлган қизиқишини ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилиб келаётган Маҳбуба Раҳматова бугун ҳам ўзгача шижоат билан таълим-тарбия

ишларини давом эттирмоқда.

Эътиборли томони шундаки, ундан илк сабоқ олган собиқ ўқувчилар фарзандларини ҳам албатта, ўз устозлари қўлида таълим-тарбия олишини исташади. Шу боис, бугун М.Раҳматова таълим бераётган 2-“В” синфи ўқувчи-

ларининг 18 нафари собиқ ўқувчиларнинг фарзандлари экан.

– Болалигимда ўқитувчиликка қизиққандим, – дейди халқ таълими аълочиси М.Раҳматова. – Ўша қизиқиш, орзу-хавас ҳали ҳам қалбимда ўчгани йўқ. Йиллар ўтгани сари касбимга бўлган меҳрим ошиб борапти. Ўқувчилар билан имкон қадар кўпроқ ишлашга, уларга ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиб, кўпроқ билим беришга ҳаракат қиламан.

Инсон доимо ён-атрофидагиларга нисбатан рақобат ҳиссини туйиб яшайди. Аини шу туйғуни ўқувчиларда илм ўрганишга йўналтириш катта аҳамиятга эга. Шунинг учун ўқувчиларни ўзаро мусобақалаштириб, дарс беришга ҳаракат қиламан.

20-умумий ўрта таълим мактабида Маҳбуба Раҳматовадан таълим олган собиқ ўқувчиларнинг уч нафари бугун ўз устозлари билан бир жамоада меҳнат қилмоқда.

А.ИСРОИЛОВ.

Сизга таъзим, устозим!

Илк бор мактаб остонасига қадам қўйганимда, синфхонада юзидан нур таралган, меҳрибон инсон кутиб олди. Устоз, меҳр билан бизга ўқишни, ёзишни ўргатишингиз, билим олишга бўлган иштиёқни уйғотганингиз рост.

Эришган барча муваффақиятларимизнинг сабабчиси – Сиз. Сизнинг кўмагингиз, берган сабогингиз, бунга замин яратди. Устоз, сизни қанча улуғласак кам. Сизга доим таъзимдамиз.

Бибисора АМИНОВА,
Каттақўрғон шаҳридаги 3-умумий ўрта таълим мактаби ўқувчиси.

ВИЛОЯТ КАСБИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА МУВОФИҚЛАШТИРИШ ҲУДУДИЙ БОШҚАРМАСИ ЖАМОАСИ

устоз деган шарафли номни улуғлаб, профессионал таълим тизимида самарали меҳнат қилиб келаётган ўқитувчи ва мураббийларни касб байрами билан қутлайди.

БАРЧАНГИЗГА СИҲАТ-САЛОМАТЛИК, ХОТИРЖАМЛИК ТИЛАЙМИЗ, АЗИЗ УСТОЗЛАР!

ВИЛОЯТ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ХОДИМЛАРИНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ҲУДУДИЙ МАРКАЗИ РАҲБАРИЯТИ ВА КАСАБА УЮШМА ҚЎМИТАСИ

вилоятимиз ўқитувчи ва мураббийлари, жамоадошлари ҳамда соҳа фахрийларини касб байрами билан муборакбод этади.

КАСБИНГИЗДАН БАРАКА ТОПИНГ, ШОГИРДЛАР БАХТУ КАМОЛИНИ КЎРИНГ, ҚАДРЛИ

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР!

ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ ҲУЗУРИДАГИ КАДАСТР АГЕНТЛИГИ САМАРҚАНД АЭРОГЕОДЕЗИЯ КОРХОНАСИ ЖАМОАСИ

барча устозларимизни ўқитувчи ва МУРАББИЙЛАР КУНИ билан самимий табриклайди.

Турли соҳаларда юксак билими ва тажрибаси билан жонажон Ўзбекистонимиз тараққиётига ҳисса қўшаётган, уни дунёга танитаётган ёшларимиз эришаётган ютуқлар азиз устозларимиз меҳнати самарасидир.

ФИДОЙИ ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАРИМИЗГА МУСТАҲКАМ СОҒЛИҚ, УЗОҚ УМР ТИЛАЙМИЗ!

Zarafshon

САМАРҚАНДСКИЙ ЕСТНИК

© МУАССИСЛАР: халқ депутатлари Самарқанд вилоят Кенгаши ва вилоят ҳокимлиги

Бош муҳаррир: Фармон ТОШЕВ

Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигининг Самарқанд вилоят матбуот ва ахборот бошқармасида 2012 йил 30 мартда 09-01 рақам билан рўйхатга олинган. Нашр 100. Индекс 438. 10 652 нусхада чоп этилди. Буюртма 567

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.

Ҳажми 3 босма табоқ, Ёниши А-2

КАБУЛХОНА: 233-91-51. ХАТЛАР ВА МУРОЖААТЛАР: 233-91-53. БЎЛИМЛАР: 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61. РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР: 233-91-56.

МАНЗИЛИМИЗ: 140100, Самарқанд шаҳри, Улуғ Турсунов кўчаси, 80-уй, Матбуот уйи.

Газета "Зарифшон" таҳририятининг компьютер бўлимида саҳифаланди. "Ношир люкс" МЧЖ босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Самарқанд шаҳри, Спитамен кўчаси, 270-уй. Босишга топшириш вақти: соат 18:30 да. Босишга топширилди: соат 19:00 да.

Навбатчи муҳаррир: Ё.МАРҚАЕВ.

Навбатчи: Т.СИДДИҚОВ.

Саҳифаловчи: Б.АБДУЛЛАЕВ.

Соғуеда нархи келишилган ҳолда

ISSN-201667X

9 772010 1667009